МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Етика проведення інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0611-2ж
спеціальності С7 Журналістика
освітньої програми «Журналістика»
Заставенко А.П.
Керівник: к. соц. ком., доц. *Любченко Ю. В.*
Рецензент: д. соц. ком., проф. *Ковпак В. А.*

Запоріжжя – 2025

ЗМІСТ

Реферат 3
Завдання 4
Вступ 6
Розділ 1. Комунікація з чутливими категоріями: етичні норми 8
1.1. Інтерв'ю як жанр і метод: алгоритми підготовки й проведення 8
1.2. Морально-етичні правила проведення інтерв’ю з ВПО 16
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту 25
2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту 25
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування 28
2.3. Формально-змістові характеристики проєкту. 31
2.4. Особливості оформлення проєкту 33
2.5. Технічні і програмні засоби 34
2.6. Зв’язок із творчим доробком (портфоліо) 36
Висновки 38
Список використаної літератури 41
Додаток А. Монтажні листи до епізодів подкасту 44
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо 62
Додаток В. Професійне вдосконалення, сертифікати, наукові публікації 64
Декларація 69
Abstract 70

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра: Етика проведення інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами

Обсяг основного тексту: 35 сторінок

Кількість використаних джерел – 27

Мета роботи – визначення етичних принципів та особливостей проведення інтерв’ю з чутливими категоріями для створення аудіоподкасту про внутрішньо переміщених осіб

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

1) проаналізувати методи підготовки та проведення інтерв’ю в аудіоформаті;

2) узагальнити морально-етичні аспекти проведення інтерв’ю з внутрішньо переміщеними особами в контексті чутливої журналістики;

3) опрацювати рекомендації КЖЕ щодо створення матеріалів на чутливі теми;

4) створити аудіоподкаст про внутрішньо переміщених осіб.

Об'єкт дослідження – інтерв’ю з внутрішньо переміщеними особами як метод збору інформації для подкасту.

Предмет дослідження – етика спілкування з внутрішньо переміщеними особами як чутливою категорією населення.

Формально-змістові характеристики проєкту. Подкаст «Втрачені мелодії – знайдені історії» – це три епізоди, тривалістю 20-35+ хвилин, створені з грудня 2024 по червень 2025 року. У кожному випуску звучать історії внутрішньо переміщених осіб, переплетені з музикою, що має для них особливе значення. Формат поєднує сторітелінг, інтерв’ю та саунд-дизайн, де звуки й мелодії підсилюють емоційну атмосферу.

Ключові слова: інтерв’ю, спілкування, подкаст, сторітелінг, чутлива журналістика, конфліктно-чутлива тема, журналістська етика, професійні стандарти.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність С7 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.
_____
«28» травня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ
Заставенко Анжеліці Павлівні

1. Тема роботи «Етика проведення інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами» («Ethics of Interviewing Internally Displaced Persons»),

керівник роботи – к. соц. ком., доц. Любченко Юлія Валеріївна,

затверджені наказом ЗНУ від «07» листопада 2024 року № 1781-с.

2. Строк подання студентом роботи – 10 червня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: М. Василенко, І. Гайдаєнко, П. Заболотна, Ю. Любченко, І. Михайлин, Н. Санакоєва, К. Сіріньок-Долгарьова, К. Соколова, В. Сюмар, О. Щербакова та інші.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки: 1) проаналізувати методи підготовки та проведення інтерв’ю в аудіоформаті; 2) узагальнити морально-етичні аспекти проведення інтерв’ю з внутрішньо переміщеними особами в контексті чутливої журналістики; 3) опрацювати рекомендації КЖЕ щодо створення матеріалів на чутливі теми; 4) створити аудіоподкаст про внутрішньо переміщених осіб.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Любченко Ю.В., доцент	25.11.2024 р.	
Розділ 1	Любченко Ю.В., доцент	22.12.2024 р.	
Розділ 2	Любченко Ю.В., доцент	03.02.2025 р.	
Висновки	Любченко Ю.В., доцент	13.05.2025 р.	

6. Дата видачі завдання – 25 листопада 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження.	25.11.2024	виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначитиемпіричні джерела.	20.12.2024	виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	27.01.2025	виконано
4	Доробити творчий проєкт, скласти його опис та обґрунтування.	10.03.2025	виконано
5	Сформувати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	01.04.2025	виконано
6	Написати висновки, оформити додатки	28.04.2025	виконано
7	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	19.05.2025	виконано
8	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	02.06.2025	виконано

Студент _____ Заставенко А. П.

Керівник роботи _____ Любченко Ю. В.

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Чабаненко М. В.

ВСТУП

Актуальність роботи. На сьогоднішній день внутрішньо переміщені особи (ВПО) є тими, хто переживає травматичний досвід. Йдеться про втрату домівки, близьких і звичного способу життя, родинних традицій, ритуалів, що відбулось внаслідок російської агресії на території України спочатку у 2014 році, а згодом у 2022 році. Взаємодія журналістів із цією категорією українців має спиратися на вільне від стереотипів спілкування, емпатію, етичні норми. У цьому контексті важливо знати основні правила і принципи комунікації з ВПО, володіти професійними навичками для створення безпечного простору для артикуляції досвіду переміщених осіб.

Для коректного висвітлення життя переселенців медійники шукають різні форми і засоби, щоб задовольнити інформаційні запити суспільства. Наприклад, цифровізація й диджиталізація медій сприяла розвитку аудіо-, відеоплатформ, куди мігрували автори телевізійного й радійного контентів. Як відомо, подкасти на сьогодні набирають популярності і не тільки серед професійних журналістів. Авторами контенту є представники різних професій, тому формування вмінь нетравматичної комунікації залишається актуальною темою для інфопростору. До того ж моніторинги професійних організацій демонструють наявність численних порушень етики в текстах про чутливі категорії. Створення та реалізація власного подкасту в межах кваліфікаційної роботи бакалавра надають можливість не лише закріпити теоретичні знання, але й запропонувати практичне вирішення актуальної проблеми у сфері медіа.

Мета нашого дослідження полягає у визначені етичних принципів та особливостей проведення інтерв’ю з чутливими категоріями для створення аудіоподкасту про внутрішньо переміщених осіб.

Для досягнення мети дослідження необхідно виконати такі *завдання:*

– проаналізувати методи підготовки та проведення інтерв’ю в аудіоформаті;

– узагальнити морально-етичні аспекти проведення інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами в контексті чутливої журналістики;

– опрацювати рекомендації КЖЕ щодо створення матеріалів на чутливі теми;

– створити аудіоподкаст про внутрішньо переміщених осіб.

Об'єктом дослідження є інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами як метод збору інформації для подкасту.

Предметом дослідження є етика спілкування з внутрішньо переміщеними особами як чутливою категорією населення.

Апробація. Основні положення дослідження були представлені та апробовані у тезах «Нетравматична комунікація в текстах про внутрішньо переміщених осіб» на Міжнародній науково-практичній конференції «Журналістика миру під час війни: потенціал і можливості» (14 листопада 2024 року у Запорізькому національному університеті, м. Запоріжжя).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг основної частини роботи – 35 сторінок. Список використаної літератури включає 27 найменувань (викладених на 3 сторінках)

РОЗДІЛ 1
КОМУНІКАЦІЯ З ЧУТЛИВИМИ КАТЕГОРІЯМИ: ЕТИЧНІ НОРМИ

1.1. Інтерв'ю як жанр і метод: алгоритми підготовки й проведення

Інтерв’ю належить до найбільш розповсюджених жанрів журналістики. Це процес взаємодії між журналістом і респондентом, спрямований на отримання нової, важливої для суспільства інформації, розкриття характеру співрозмовника або аналіз конкретних подій і явищ.

Журналістикознавці пропонують таке визначення жанру: «Інтерв’ю – це журналістська ініціатива, яка передбачає розпитування відомої особи чи анонімної особи, щоб виявити інформацію, пояснення, позицію, які мають сенс тільки в тому випадку, коли їх повідомила сама ця людина, щоб передати потім зібрану інформацію чітко визначеній аудиторії у формі запитань-відповідей» [18, с. 12]

Як фахівець у своїй галузі журналіст виконує роль посередника між особою, яка становить інтерес для аудиторії, та самою особою. Процес передачі обов’язково має бути двобічним. В. Сюмар цей процес зображує так: «аудиторія – журналіст – передавач інформації – цікава особа» [18, с.12].

Варто наголосити, що журналіст здійснює свою діяльність насамперед в інтересах аудиторії, а не тих осіб, у яких він проводить інтерв’ю. Відповідно, підготовлена ним інформація повинна бути чіткою та доступною для сприйняття читачів, орієнтуючись передусім на їхні потреби й запити.

М. Василенко називає інтерв’ю інформаційним жанром, а серед форм – колективне інтерв’ю (круглий стіл, пресконференція), інтерв’ю-монолог (як вид – офіційне протокольне), інтерв’ю-звіт, портретне інтерв’ю (інтерв’ю-замальовка), гумористичне інтерв’ю [2, с. 161–170]. Проте інтерв’ю може бути складником будь-якого жанру, зокрема, у журналістському розслідуванні та портреті, що є самі по собі аналітичними.

Французькі дослідники переважно поділяють інтерв’ю на два основні види, залежно від мети, яку переслідує інтерв’юер, та форми спілкування, яка встановлюється між ним і респондентом у процесі розмови:

1. Документальне інтерв’ю (задокументована бесіда), коли метою є здобуття конкретної інформації від людини, уповноваженої її розповсюдити. Від журналіста лише вимагається отримати цю інформацію й оперативно її подати.

2. Опрацьоване інтерв’ю – матеріал, у якому журналіст подає не лише запитання та відповіді. Це – показ особи під певним кутом бачення, повне розкриття якоїсь теми через слова цієї особи [18, с. 6].

Слід усвідомлювати, що інтерв’ю в журналістиці – це не просто розмова за заздалегідь визначеним планом, а форма прямого або опосередкованого опитування, яке проводить журналіст із респондентом. О. Щербакова зазначає: «Від бесіди інтерв’ю відрізняється тим, що в процесі бесіди відбувається обмін інформацією (співрозмовники володіють нею рівною мірою), тоді як в основу інтерв’ю покладено запит інформації журналістом. Інформація зазвичай переплітається з експресивними оцінками подій і осіб. Ідеальне інтерв'ю має виглядати як невимушена розмова двох співрозмовників, один з яких поінформований з певної теми більше за іншого» [21].

Головним завданням інтерв’ю є «передавання свідчення якоїсь причетної до справи людини. Ця людина повинна знати справу досконало і, це має бути саме та людина, якій аудиторія довірятиме або думка якої для аудиторії буде цікавою. Відповідно, головне завдання журналіста у роботі над інтерв’ю – змусити людину сказати більше, ніж вона планувала» [22, с. 6]. Успіх залежить від підготовки журналіста, тому правильно підібраний формат та тип інтерв’ю допомагає відтворити відповіді респондента з точністю та зрозумілістю, що є ключовим чинником для досягнення журналістської мети в роботі з цим жанром.

Залежно від цілей та завдань журналіста, інтерв'ю має багато різних типів. У даному контексті варто розглянути типологію інтерв'ю за Едгаром

Моріном з посібника «Технологія інтерв'ю», яка допоможе краще зрозуміти особливості та характеристики кожного з них:

1. Інтерв'ю-опис. Дуже коротке, пишеться в зв'язку із конкретною подією, наприклад, знімання фільму, вихід книги тощо.

2. Інтерв'ю-анекдот. Мета такого типу – розповісти щось кумедне, аби розслабити, розважити аудиторію.

3. Інтерв'ю-діалог. Це своєрідне співробітництво, спільний пошук істини про щось, пов'язане безпосередньо із людиною, котра дає інтерв'ю. Або пояснення якоїсь проблеми, до якої причетний інтерв'юйований. Журналіст займає активну позицію, провокує, заперечує, сумнівається, і не забуває, що він представляє читацьку аудиторію свого видання.

4. Інтерв'ю-сповідь. Журналіст повністю зникає зі сцени. Об'єкт інтерв'ю розповідає про себе ніби «напряму» читачеві. Це дуже емоційний тип, у якому читач може почуватися майже співучасником події.

5. Документальне інтерв'ю. В центрі уваги в такому інтерв'ю – особистість, лідер з-поміж подібних йому компетентних осіб. Це фахівець своєї справи й, зокрема, знавець тієї теми, навколо якої будується матеріал. Задача журналіста полягає у тому, що він повинен максимально розговорити свого співбесідника так, щоб він сказав цікаві речі [18, с. 6].

Вчений І. Михайлин у своєму підручнику розглядає інтерв'ю залежно від типу спілкування. Він визначає, що інтерв'ю може проводитися на робочому місці, вдома у суб'єкта, в редакції, через телефон, через інтернет-додатки або в інтер-ситуаціях, коли журналіст пропонує зустрітися у проміжних місцях [14, с. 330]. Акцентуючи увагу на значущості адаптації підходів залежно від мети та контексту, в якому здійснюється інтерв'ю, дослідник пропонує класифікувати його на кілька додаткових типів:

Інтерв'ю «не для запису» застосовується тоді, коли респондент не бажає, щоб його цитати чи особистість були згадані у матеріалі. У цьому випадку для журналіста головною стає отримана інформація, яку можна використати, якщо не встановлено додаткових обмежень.

Інтерв'ю «не для запису й використання» має суворіші умови. Тут журналісту забороняється включати до матеріалу навіть саму інформацію, отриману від респондента. Однак, за словами І. Михайлина, такі дані можуть бути корисними для внутрішнього використання. Він виділяє два основні способи їх застосування:

1. Прояснити для себе важливі аспекти питання, розібратися в роботі прихованих механізмів.

2. Вийти на інші джерела інформації, які можна буде використовувати легально та офіційно, посилаючись на них у своїх матеріалах [14].

Різноманітність типів і форм інтерв’ю дозволяє журналісту адаптувати його відповідно до завдань матеріалу, аудиторії та професійної етики, а тому воно є одним із найбільш універсальних і важливих інструментів журналістики.

У контексті швидкого технологічного розвитку та безперервних трансформацій у медіапросторі інтерв’ю більше не виступає суто текстовим форматом. Воно еволюціонує в багатофункціональний мультимедійний продукт, значущість якого зумовлена візуалізацією, застосуванням динамічного монтажу та посиленою інтерактивністю з аудиторією. Поєднання тексту, відео, графіки та звуку в одному матеріалі дає змогу залучити ширшу аудиторію з різноманітними уподобаннями та способами сприйняття інформації. Мультимедійний підхід робить інтерв’ю змістовнішим, більш представницьким і універсальним для різних груп користувачів. Це відкриває широкі перспективи як для авторів контенту, так і для його аудиторії. Найважливіше те, що такий формат дозволяє глибоко та багатогранно розкрити тему або особистість, що є основою інтерв'ю, завдяки інтеграції різних медіаформатів [1, с. 224–231].

Окрім традиційних друкованих, телевізійних і онлайн-версій, усе більшої популярності набуває аудіоконтент, який надає слухачам можливість комфортно отримувати інформацію в будь-який момент і будь-де. Відповідно, аудіоінтерв’ю – це формат стандартного інтерв’ю, що передбачає використання аудіо- чи відеозапису для документування розмови між журналістом і співрозмовником.

Дослідник І. Михайлин у своєму підручнику визначає інтерв'ю як ключовий метод отримання інформації в журналістиці, який базується на особистому спілкуванні між журналістом та іншою людиною [14]. У рамках формату подкасту інтерв'ю трансформується в метод більш неформальної комунікації. Цей підхід значно виходить за межі простої передачі інформації, орієнтуючись також на створення ефекту присутності та емоційного залучення слухача. Завдяки такому формату відкривається можливість більш глибокого дослідження особистих історій через акцент на інтонаційних нюансах, паузах та емоційних реакціях співрозмовника, які є суттєвими для повного розуміння змісту і контексту розмови.

Тому саме інтерв'ю є досить популярним методом для подкастингу, де ведучі спілкуються із запрошеними гостями, що часто надає розмовам більш невимушеного та неформального тону порівняно з традиційними інтерв'ю. Цей підхід активно використовують сучасні журналісти, створюючи подкасти з експертами у різних сферах [13, с. 44].

Крім того, інтерв'ю в подкастах часто поєднується з елементами сторітелінгу, що аідсилюж драматургію епізоду й утримує увагу аудиторії. Журналіст у ролі подкастера не лише ставить запитання, а й виступає модератором розмови, який спрамовує діалог у потрібному руслі, але й водночас залишає простір для несподіваних та щирих відповідей. Таким чином, інтерв'ю як метод у подкастингу виконує функцію глибокого дослідження теми через особистий досвід і голос героя, що робить контент більш живим, достовірним і емоційно насиченим.

На думку І. Гаврилюк, подкастинг сприяє не лише виявленню креативності та відкритості, але й забезпечує налагодження більш довірливих стосунків із споживачами інформації. Кількість інтернет-видань, які активно використовують подкасти у своїй діяльності, постійно зростає, що супроводжується й урізноманітненням аудіопроєктів. Водночас жанрово-форматний спектр подкастів у межах онлайн-медіа залишається обмеженим,

адже найпоширенішими методами залишаються монологічні й діалогічні бесіди, а також формат інтерв’ю [4].

Дослідник В. Зінсер вказує, що аудіоінтерв’ю має кілька вагомих переваг порівняно з іншими типами бесід. Насамперед, такий формат дозволяє зберегти точність розмови між інтерв’юером і спікером. Крім того, він сприяє природності. У газетах, журналах чи на онлайн-платформах інтерв’ю нерідко втрачають автентичність мови учасників, оскільки тексти підлягають редагуванню, яке усуває помилки або індивідуальні особливості мовлення. Натомість аудіоінтерв’ю дозволяє кожному учаснику залишатися собою та спілкуватися так, як у повсякденному житті. Це робить діалог зрозумілішим і ближчим для аудиторії, водночас забезпечуючи комфортну атмосферу під час запису [27].

Американські дослідники Е. Енгстрон та Г. Ларсон вказують, що «Радіожурналістика спирається на три форми розповіді, засновані на використанні аудіо: читач, обгортка і упаковка <…> Радіо є своєрідною формою тележурналістики. Тому відео, зняте під час інтерв'ю, яке згодом буде використано для саундбітів, також повинно містити певний візуальний інтерес. Якщо слова не співпадають з картинками, глядачі повинні розшифрувати візуальні ефекти на екрані за рахунок того, щоб звернути увагу на аудіорозповідь» [22]. Отже, підготовка та проведення інтерв'ю в аудіоформаті потребує детального планування, технічної готовності і ретельно продуманого підходу до взаємодії з респондентом. На відміну від текстових або відеоінтерв'ю, аудіоформат зосереджує увагу слухача виключно на розмові та її змісті, особливостях голосового тембру та динаміці спілкування, що висуває особливо високі вимоги до якості звукового запису та чіткої структури бесіди.

На думку Н. Санакоєвої, цільова аудиторія традиційного радіомовлення та подкастингу відрізняється як кількісно, так і якісно. Основна відмінність між цими форматами полягає в тому, що радіомовлення орієнтоване на широку слухацьку аудиторію, тоді як подкастинг спрямований на вузьку, але мотивовану групу слухачів. Саме ця особливість пояснює зростання кількості

подкастів із чітко визначеною тематичною спрямованістю [9, с. 90]. Враховуючи цю специфіку подкастингу, проведення інтерв'ю в аудіоформаті має орієнтуватися на вузьку, але зацікавлену аудиторію, що потребує якісного та глибокого контенту. Це вимагає ретельного опрацювання теми, підбору релевантних гостей і формулювання запитань, які сприятимуть змістовній та структурованій розмові. Таким чином, успішне інтерв'ю в подкасті базується на цільовому підході до аудиторії, що відрізняє його від традиційних форматів радіомовлення.

У сучасних умовах швидкого розвитку технологій та високої конкуренції за увагу аудиторії журналістам слід сміливо досліджувати нові способи подачі інформації в інтерв'ю. Це передбачає активне використання мультимедійних інструментів, інтерактивних форматів і креативних підходів до структурування матеріалу саме в онлайн форматі [23].

Оскільки подкастери часто працюють незалежно від редакційних стандартів традиційних медіа, вони можуть дозволити собі гнучкіший формат інтерв'ю, що передбачає більш неформальний стиль та особистісний підхід. Важливим етапом є підбір респондента, який не лише володіє інформацією, а й здатен ділитися власним баченням подій, що відповідає очікуванням сучасної аудиторії. Про це також зазначає Д. Павлік: «сучасна аудиторія прагне публікувати власні погляди і на світові події, і на те, як традиційні медіа їх висвітлюють» [24, с.52].

Попри численні переваги, варто також зважати на певні труднощі, які виникають під час організації аудіоінтерв'ю. Процес збору аудіозаписів потребує чималих зусиль, адже для цього необхідно забезпечити якісне обладнання та створити оптимальні умови запису. Більшість журналістів-подкастерів займаються монтажем своїх проєктів самостійно, що, з одного боку, дає їм більше контролю над кінцевим продуктом, але з іншого – створює певні труднощі. Монтаж аудіо вимагає не лише технічних навичок, але й розуміння того, як правильно відредагувати матеріал, щоб зберегти його якість і змістовність. Потрібно видаляти зайві паузи, шум, а також коригувати темп

мови та емоційне тло для створення більш професійного звучання. Для журналістів, які не мають достатньо досвіду в монтажі, це може викликати труднощі, оскільки неправильно оброблене аудіо може спотворити сприйняття інтерв'ю або навіть ускладнити розуміння ключових моментів.

Попри впровадження новітніх технологій, базові принципи журналістики – оперативність, достовірність і об'єктивність – продовжують залишатися ключовими орієнтирами навіть у новому форматі інтерв'ю. Інакше кажучи, хоча способи подачі інформації зазнали змін, основи професійної діяльності журналіста залишаються такими ж важливими, як і раніше. Зокрема, якісне інтерв'ю має швидко реагувати на актуальні події, пропонувати перевірену інформацію та зважено подавати різні точки зору на ту чи іншу проблему. Основною метою є максимально повне і неупереджене висвітлення подій або позицій у такій формі, яка була б цікавою та зрозумілою для аудиторії. Сучасне онлайн-інтерв'ю повинно різнобічно висвітлювати обрану тему, уникаючи суб'єктивних оцінок. Одночасно матеріал має бути поданий захопливо й доступно.

Таким чином, аудіоінтерв'ю, зокрема в форматі подкастингу, займає важливе місце в сучасному медіапросторі завдяки своїй здатності забезпечити глибоке, автентичне та персоналізоване спілкування з аудиторією. Як метод журналістської роботи, інтерв'ю у подкастингу поєднує функції збору інформації, міжособистісної комунікації та емоційного залучення слухача, виступаючи не лише інструментом отримання фактів, а й способом розкриття особистостей та історій. Важливими перевагами цього методу є можливість зберегти точність та природність розмови, що дозволяє слухачам краще зрозуміти контекст і емоційне тло розмови. Однак подкастинг сам по собі має певні труднощі, зокрема потребу в якісному аудіообладнанні, правильному монтажі та детальному підборі співрозмовників. Незважаючи на ці виклики, мультимедійний підхід в аудіоінтерв'ю дозволяє створити багатогранний та ефективний контент, що відповідає вимогам сучасної аудиторії та розширює межі традиційного інтерв'ю як журналістського методу.

1.2. Морально-етичні правила проведення інтерв'ю з ВПО

Чутлива журналістика займає важливе місце в сучасному медіапросторі, вимагаючи від журналістів максимальної уважності та відповідальності під час висвітлення складних, емоційно насичених або травматичних тем. Це зокрема, стосується взаємодії з вразливими групами, такими як жертви насильства, внутрішньо переміщені особи, люди з інвалідністю та іншими, хто часто стикається з дискримінацією чи стигматизацією.

У центрі уваги таких матеріалів знаходяться особисті історії, емоції та переживання, тому журналісти завжди повинні дотримуватися поваги до гідності та прав кожної людини. Цей підхід заперечує використання стереотипів і уникнення необґрунтованих узагальнень, забезпечуючи більш емпатичне і відповідальне висвітлення тем. Основною метою є зменшення відстані між журналістом і героями публікації, що сприяє створенню відкритого простору для діалогу. Такий формат дозволяє глибше досліджувати суспільно важливі питання і допомагає аудиторії краще їх зрозуміти [7].

Для формування чіткого розуміння роботи з чутливими темами в журналістиці необхідно детально розглянути особливості, тлумачення та методи застосування терміну. Зокрема, укладачі словника-довідника термінів і понять конфліктно-чутливої журналістики Н. Виговська, Ю. Любченко, К. Сіріньок-Долгарьова визначають термін «конфліктно-чутлива журналістика» як журналістську діяльність, що, дотримуючись професійних стандартів, об'єктивно та без упередженості висвітлює події та процеси, пов'язані з конфліктом [12, с. 141]. Найпоширенішим також є використання терміну «соціально чутлива журналістика». Однак, до подібних, а в деяких випадках і більш опрацьованих підходів зараховують громадську, етичну та толерантну журналістику [12, с. 142]. Особливе значення в цьому контексті має конфліктно-чутлива журналістика, яка виконує ключову функцію, акцентуючи увагу на точному й об'єктивному висвітленні подій і процесів, пов'язаних із конфліктами.

Однією з чутливих груп, з якими працюють журналісти, є внутрішньо переміщені особи (ВПО). Згідно з даними Інформаційно-обчислювального центру, станом на 29 березня 2025 року кількість зареєстрованих ВПО в Україні становить 4 599 764 осіб [3]. Це люди, які були змушені покинути свої домівки через війну, окупацію або інші кризові ситуації, але залишилися в межах країни. Інтерв'ю з ВПО вимагає особливого підходу, адже багато з них зазнали втрат, травм чи дискримінації.

Етичні норми є основою відповідальної журналістики, особливо під час роботи з вразливими групами. Дотримання морально-етичних принципів допомагає зберегти гідність респондентів і захистити їх від додаткових травм. Однак в українських медіа нерідко трапляються випадки, коли журналісти свідомо спотворюють реальні історії задля підвищення популярності, ігноруючи професійні стандарти [8, с.143].

До прикладу, матеріал із заголовком з використанням терміну «старі переселенці» може нести негативне забарвлення, створюючи уявний поділ внутрішньо переміщених осіб на «старих» і «нових». Такий акцент здатен штучно протиставляти різні групи переселенців, що, у свою чергу, може сприяти закріпленню стереотипів про зменшену вагомість або другорядність потреб тих, хто був змушений залишити свої домівки раніше. Або вислів «поламані долі» у заголовку подкасту «Ukraine the possible», що нав'язує стереотип про ВПО як про людей, які неодмінно втратили шанс на повноцінне життя. Це може сприяти стигматизації та формуванню упередженого ставлення.

Саме тому журналісти, які працюють із соціальною тематикою, повинні не лише передавати факти, а й сприяти конструктивному діалогу та пошуку шляхів розв'язання конфліктів. Як зазначають дослідники П. Заболотна та М. Рожило, висвітлення соціальних проблем під час війни виконує кілька важливих функцій: інформування суспільства, привернення уваги до актуальних проблем, допомога постраждалим, сприяння національній єдності та захист прав людини [8, с. 142].

Одним із ключових елементів сенситивної (чутливої) журналістики є проведення інтерв'ю, що враховує чутливість до теми та співрозмовника. Т. Трощинська характеризує таке інтерв'ю як «згоду журналіста стати майданчиком для версії інтерв'юйованого. Треба дати можливість висловити свою позицію герою, навіть якщо сумніваєтеся в правдивості» [16].

Робота з особами, які зазнали травматичного досвіду, вимагає від журналіста виняткової емпатії та дотримання професійної етики. Важливо уникати узагальнень, маніпуляцій та надмірного емоційного забарвлення, адже кожен випадок є унікальним, і людина має право самостійно вирішувати, як саме ділитися своїм досвідом. У цьому контексті особливу цінність становлять рекомендації ОБСЄ, зокрема принципи, запропоновані Б. Шапіро. Вони передбачають подачу історій у ширшому соціальному чи політичному контексті, гідне зображення жертв конфлікту, уникнення надлишкових деталей, акцент на людських емоціях і ретельне зважування потенційних наслідків публікації [19]. Застосування цих принципів не лише сприяє підвищенню якості журналістських матеріалів, а й допомагає мінімізувати моральну шкоду як для героїв сюжетів, так і для аудиторії. Це дає змогу створювати відповідальну журналістику, яка не лише інформує, а й сприяє глибшому розумінню соціальних проблем та їх можливих рішень.

Сенситивне інтерв'ю допускає монологічний формат, оскільки це сприяє створенню атмосфери довіри та нагадує сповідь, де героя уважно слухають без переривань. Фіксовану кількість запитань визначити неможливо, адже основний принцип полягає в тому, щоб не завдати шкоди людині з травматичним досвідом. Журналісту важливо заздалегідь пояснити формат бесіди, оскільки прямий ефір суперечить природі сенситивного інтерв'ю, яке ґрунтується на емпатичному слуханні [6].

Хоча в українських медіа ці принципи ще не стали усталеною нормою, зростання уваги до цієї проблематики є значущим кроком уперед.

Українська дослідниця К. Соколова у своїй роботі «Журналістська емпатія як головний сугестивний механізм журналістики співучасті» зазначила

про концепцію журналістики співучасті, яка базується на емоційному залученні журналіста до історій героїв і тісній взаємодії з аудиторією. На її думку, матеріал на чутливу тему не може бути ані інформативним, ані цінним для читача, якщо ця тема не викликає зацікавленості та не впливає особисто на самого журналіста [17].

Під час повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну журналісти працюють у надзвичайно складних умовах, особливо під час чи одразу після обстрілів, документуючи наслідки цих подій. Їхнє завдання полягає у фіксації конкретних випадків військових злочинів і гуманітарних катастроф з метою привернення уваги міжнародної спільноти. Для цього вони використовують різні підходи, зокрема беруть інтерв'ю в постраждалих, очевидців і внутрішньо переміщених осіб. Відповідно до дослідження «Переосмислення безпеки журналістів» К. Оргерет та В. Таїбви, місцеві журналісти, які працюють у зонах конфлікту, піддаються одному з найвищих рівнів ризику. Згідно з цим підходом, журналісти повинні приділяти особливу увагу власному захисту, оскільки їхня безпека безпосередньо впливає на здатність виконувати професійні обов'язки [25]. Це передбачає підготовку до уникнення фізичних загроз, таких як обстріли чи напади, через використання спеціального обладнання та відповідальне планування безпечних маршрутів. Разом із тим важливо враховувати психоемоційний стан журналістів, адже робота в умовах конфлікту може спричиняти стрес або травматичні переживання, які потребують підтримки та попередньої підготовки.

Особливий акцент слід робити на роботі з внутрішньо переміщеними особами, які пережили втрату домівок, розлуку з рідними, а також стали свідками руйнувань і насильства. Оскільки ВПО мають різний досвід і рівень психологічної стійкості, журналісти повинні уникати тиску в комунікації, уникати нав'язливих запитань і надмірного емоційного забарвлення у висвітленні історій. Необхідно обачно підбирати теми для матеріалів, оскільки недбалість у цьому питанні може призвести до ретравматизації постраждалих. Спілкування з людьми у будь-якому форматі – від інтерв'ю до коротких

коментарів – має базуватися на глибокому розумінні контексту та ретельному аналізі інформації про співрозмовників для зведення ризиків до мінімуму. Тому у ситуаціях, коли журналіст не впевнений у здатності професійно та без шкоди для себе чи опитуваного вести таку розмову, варто ретельно оцінити власні ресурси й компетенції та, за необхідності, утриматися від проведення інтерв'ю [15, с.26].

Крім того, журналісти повинні прагнути до максимальної об'єктивності та уникати проявів емоційності, упередженості чи поширення стереотипів. Особливе значення має й дотримання стандартів прав людини відповідно до міжнародних антидискримінаційних норм. Репортери мають фокусуватися на індивідуальних рисах особистості героя, а не на узагальнених характеристиках його спільноти. Розповідь про представників вразливих груп має акцентувати на їхньому унікальному життєвому досвіді, уникаючи поверхневих суджень і стереотипного підходу [8].

У сучасному медійному просторі висвітлення теми внутрішньо переміщених осіб нерідко супроводжується мовними засобами, що формують суспільні упередження щодо цієї групи населення. Дослідники А. Соломахін, І. Гайдаєнко зазначають такі засоби:

1. Відкрите виявлення ворожнечі в коментарях до висловлювань ВПО, що проявляється у протиставленні «свої – чужі», дискредитації та приниженні переселенців, звинуваченні їх у власному становищі, спробах дегуманізувати суспільні цінності, ігноруванні або нерозумінні їхньої реальності, а також у вираженні заздрощів, образ та негативній оцінці їхніх дій, характеру чи поведінки.

2. Некоректне використання термінології, коли слова, що стосуються ВПО, застосовуються навмисно або підсвідомо неправильно. Наприклад, слово «переселенці» вживається із негативним забарвленням, а навіть коректний термін «внутрішньо переміщені особи» може супроводжуватися висловлюваннями, які дискредитують цю групу.

3. Поширення стереотипів та упередженого ставлення, що виражається у вживанні слів із негативною конотацією (як прихованою, так і явною) щодо тих, хто був змушений залишити свої домівки та переїхати в інші регіони [5].

Щоб отримати найповнішу та найбільш інформативну відповідь, важливо створити атмосферу довіри та задати правильні питання, враховуючи специфіку теми. Уміння ефективно використовувати відкриті та структуровані інтерв'ю є ключовим, адже чітко сформульовані запитання дозволяють отримати не лише факти, але й глибокі, змістовні відповіді. Особистий контакт з респондентом відкриває можливість глибше зрозуміти його переживання та точку зору, що робить інтерв’ю важливим інструментом для журналіста.

Австралійська журналістка та дослідниця Г. Сидоркін наголошує, що чим більше журналісти обізнані з темою, проблемою чи навіть окремою особистістю, тим корисніше це для них. Вона підкреслює, наскільки важливо ознайомитися з попередніми дослідженнями на цю тему й зосередитися на її ключових аспектах. Також дослідниця рекомендує замислюватися над питаннями: «що саме може зацікавити широку аудиторію? Які сторони теми є найважливішими та захопливими?» [26, с.24].

Під час інтерв’ю важливо уникати питань, які свідомо спрямовують співрозмовника до прогнозованої реакції. Наприклад, запитання на зразок «Як ви добиралися?» чи «Що відбулося перед вашим від’їздом?» зазвичай викликають чіткі та об’єктивні відповіді. Натомість фрази типу «Ви відчуваєте, що влада вас ігнорує?» або «Хто, на вашу думку, винен у вашій ситуації?» можуть вплинути на формулювання відповіді, яка більше базуватиметься на емоціях, ніж на фактах [20, с. 12].

Під час висвітлення проблем у період воєнного стану важливо керуватися нормами Кодексу професійної етики. Особливу увагу слід звернути на п’ятнадцяту статтю цього документа, яка наголошує, що «дискримінація за ознаками статі, мови, раси, релігії, національного, соціального або політичного походження є неприпустимою» [11]. Такі характеристики можна вказувати

лише в тому випадку, якщо вони мають значення для більшого розкриття матеріалу.

Дослідниця Ю. Казімова наголошує на необхідності закріплення в редакційних кодексах журналістської етики обов'язкового узгодження фінального варіанту інтерв'ю з усіма його учасниками перед публікацією. Це допомагає уникнути конфліктів, етичних порушень і суб'єктивного втручання, сприяючи дотриманню професійних стандартів та підвищенню довіри до журналістської роботи [10].

Попри зростання суспільного інтересу до теми внутрішньо переміщених осіб (ВПО), у подкастах вона досі залишається недостатньо висвітленою. Зазвичай питання, пов'язані з ВПО, з'являються лише як окремі епізоди або частини ширших дискусій, а не як самостійний напрям медіаконтенту. Одним із прикладів висвітлення такої тематики у подкастах є «Впливовий подкаст», що налічує 70 епізодів. Ведучі Вікторія Золотухіна та Олеся Ляшук, які представляють команду Громадського холдингу «Група впливу», зосереджуються на питаннях прав людини та функціонуванні громадянського суспільства в Україні. Хоча подкаст не містить окремої рубрики, присвяченої виключно проблемам ВПО, цю тематику регулярно порушують у межах секції «Новинні плітки». У ній ведучі обговорюють ключові події місяця, приділяючи увагу й нагальним соціальним питанням. Зокрема, у випуску від 8 березня було розглянуто кілька значущих ініціатив, спрямованих на підтримку осіб, які зазнали вимушеного переселення. Обговорювали, розробку нової програми підтримки внутрішньо переміщених осіб, автоматичне продовження виплат на проживання для ВПО, упровадження нового механізму орендних субсидій для переселенців тощо.

Водночас подкаст «Голос BRD» значно рідше приділяє увагу цій тематиці, зосереджуючись на питаннях, які мають безпосередній зв'язок із Бердянськом і його мешканцями. Випуски, присвячені ВПО, з'являються епізодично і, як правило, у випадках, коли ця тема має суспільно значущий характер. Наприклад, у випуску від 8 лютого було розглянуто житлову

підтримку ВПО, ефективність державних компенсаційних програм та фінансові виклики. Проте ця розмова була частиною ширшої дискусії про економічну ситуацію в окупованих територіях та майбутнє Бердянська.

Дослідники А. Соломахін та І. Гайдаєнко окреслюють основні принципи спілкування з внутрішньо переміщеними особами, спрямовані на запобігання можливій шкоді та формування толерантного суспільного дискурсу.

По-перше, комунікація з ВПО має бути нейтральною, що передбачає уникнення емоційно забарвлених висловлювань та дискримінаційних фраз. Доцільно використовувати офіційні терміни, аби не формувати хибні уявлення або некоректні оцінки ситуації.

По-друге, варто уникати узагальнень, оскільки кожна особа має унікальний досвід, пов’язаний із вимушеним переселенням.

По-третє, слід усвідомлювати, що війна та вимушене переміщення є зовнішніми чинниками, які не залежать від самих осіб, однак можуть істотно впливати на їхній психоемоційний стан та поведінкові реакції. Відтак необхідно дотримуватися толерантності, враховуючи обставини, у яких опинилися ВПО.

По-четверте, значна відповідальність за формування суспільного сприйняття ВПО покладається на медіа. Вони мають забезпечувати коректне висвітлення відповідної тематики, протидіяти поширенню стереотипів та здійснювати контроль за використанням мови ворожнечі в публічному просторі [5].

Програма «Ключ, який завжди зі мною», що виходить на Громадському радіо, є зразком коректного та чутливого висвітлення історій внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Її герої – люди, які через війну були змушені залишити свої домівки, проте не втратили надію на повернення. Символічний образ ключа підкреслює їхній зв’язок із рідним домом, а також силу віри та стійкість перед труднощами.

Замість того, щоб зображати переселенців як жертв, програма акцентує увагу на їхній витримці, адаптації та активній участі в житті нових громад. Вона також допомагає суспільству краще зрозуміти досвід ВПО, сприяючи

подоланню стереотипів і формуванню підтримувального середовища. Такий підхід є важливим кроком у боротьбі з упередженим ставленням до ВПО та сприяє їхній інтеграції.

Одним із ключових аспектів програми є персоналізоване висвітлення історій переселенців, що дозволяє слухачам побачити в них не абстрактні цифри, а реальних людей із мріями, спогадами та прагненням до гідного життя. Це змінює суспільне сприйняття та допомагає розвінчувати негативні міфи про ВПО.

Отже, дотримання професійних стандартів, таких як отримання добровільної згоди респондентів, уникнення дискримінації та маніпуляцій, а також узгодження матеріалів з учасниками інтерв’ю, є ключовими для збереження гідності людей, які пережили травматичні події.

РОЗДІЛ 2
СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

1.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом у межах кваліфікаційної роботи є три епізоди авторського подкасту «Втрачені мелодії – знайдені історії», які опубліковані на таких платформах, як SoundCloud та Spotify. Це подкаст, де герої (внутрішньо переміщені особи з різних регіонів України) діляться не лише спогадами, а й піснями, які пов’язані з їхнім рідним домом.

Хоча суспільство все більше цікавиться питанням внутрішньо переміщених осіб (ВПО), українські медіа ще недостатньо висвітлюють цю тему. Зазвичай ВПО згадуються лише епізодично або як частина ширших соціально-політичних обговорень. Наприклад, у «Впливовому подкасті» від громадського холдингу «Група впливу» переселенці розглядаються в контексті огляду новинних матеріалів. Проте деякі випуски демонструють зацікавленість журналістів у висвітленні цієї теми, але все ж це свідчить про недостатню систематичність її представлення.

Інша ситуація спостерігається у регіональних подкастах, таких як «Голос BRD», які зосереджені на місцевостях, як-от Бердянськ. В таких випадках теми, пов’язані з внутрішньо переміщеними особами, розглядаються ще рідше і часто обмежуються подіями, що викликають значний суспільний резонанс. Наприклад, у випуску від 8 лютого обговорювалась житлова підтримка для переселенців, проте дискусія велася здебільшого в контексті загальної економічної ситуації. Подібний фрагментарний підхід позбавляє внутрішньо переміщених осіб власного голосу як незалежної аудиторії, відтісняючи їх на другий план масштабніших тем.

Подкаст «Ключ, який завжди зі мною», створений Громадським радіо, вирізняється особливим чутливим підходом до теми. В основі історій лежить метафора ключа, символізуючи зв’язок з рідним домом і надію на повернення. Програма акцентує увагу не на травмі, а на життєстійкості, адаптації та

активній громадянській позиції переселенців. Цей формат сприяє переосмисленню ролі внутрішньо переміщених осіб у суспільстві, формуючи більш людяне та емпатійне сприйняття їхнього досвіду.

Аналіз цих медіапроєктів допоміг виявити як переваги сучасного контенту, такі як емпатійність, персоналізація та інноваційні формати, так і його недоліки, серед яких епізодичність, брак аналітики та ризик стигматизації. Це надихнуло на ідею створення нового медіапродукту – подкасту, де історії внутрішньо переміщених осіб будуть не тільки почуті, але й переосмислені. За рахунок регулярних випусків, регіонального охоплення та інтеграції аналітики новий продукт може заповнити пробіл в інформаційному просторі і сприяти кращій обізнаності аудиторії про досвід ВПО.

Наш подкаст «Втрачені мелодії – знайдені історії» фокусується на історіях внутрішньо переміщених осіб, які не лише діляться власними переживаннями, пов’язаними з війною та вимушеним переселенням, а й пригадують музику, що супроводжувала їх у важливі моменти життя. Це можуть бути колискові, популярні хіти, народні пісні або навіть випадкові звуки, які закарбувалися в пам’яті й стали символом дому або втрати. Такий підхід дозволяє слухачам глибше відчути досвід героїв, адже музика є універсальною мовою емоцій, що сприяє емпатії та розумінню.

У подкасті було представлено три історії, кожна з яких це окремий погляд на війну, людські переживання та внутрішню силу. Першим епізодом стала розповідь Анастасії Красоти, дівчини з Нікополя, яка була змушена залишити рідне місто через постійні обстріли. Вона детально описала свій непростий шлях евакуації: спершу до родичів у Запоріжжя, а згодом у Черкаську області, де вона почала новий розділ свого життя. Музичні композиції, що супроводжували цей епізод, зокрема Яріма – «Весна», Imagine Dragons – «It’s Time», Один в каное – «У мене немає дому» та Hurts – «Wonderful Life», стали символічним відображенням її переживань. Через ці мелодії слухачі могли глибше відчути емоційні зміни героїні, кожна з яких нагадувала окрему сторінку її життєвого шляху.

Другий епізод був присвячений історії Валерії (її прізвище не розголошується з міркувань безпеки), яка поділилася досвідом евакуації з окупованого села Чернігівка. Її оповідь вразила своєю щирістю та глибиною: вона описала моменти страху, розгубленості, адаптації до нових умов та пошуку внутрішньої рівноваги. Валерія зазначила, що зверталася до звичних для неї речей – музики, книг і улюблених занять, які допомагали їй впоратися з викликами нової реальності. Музичним супроводом цього епізоду стали композиції, зокрема від L.P «One Last Time», «Пісня поміж нас» Володимира Івасюка, але у виконанні Тараса Чубая та «Між сірими днями і дощем» у виконанні Мії Рамарі, які доповнили атмосферу оповіді. Кожна пісня тонко передавала емоційний спектр цієї історії – від болісних переживань до тихої та стійкої надії.

Третім героєм подкасту став Артем Ліфінцев, який поділився своїм досвідом виїзду з окупованого Херсона. Його історія підкреслює складність і ризикованість евакуації, особливо запам'ятовується момент, коли він символічно зламав російську SIM-картку одразу після повернення на підконтрольну Україні територію. Цей епізод демонструє сміливість, гідність та незламну силу духу, які супроводжували Артема через усі випробування. Музичний супровід включав треки: «The Code» від Nemo, «Lighter» Kyle Alessandro та «New Day Will Rise» Юваль Рафаель. Ці композиції стали емоційним зарядом епізоду, підкреслюючи шлях від гострої напруги до звільнення та сповненої оптимізму надії на нове життя.

Подкасти дають досить широкі творчі можливості для авторів контенту, адже можуть застосовуватись різноманітні медійні формати, від журналістських інтерв’ю до художнього саунддизайну. Сторітелінг, музичні елементи та емоційно насичений монтаж додають йому глибини, перетворюючи його на щось більше, ніж просто інформаційний продукт. Крім того, подкаст має можливість для подальшого розвитку – його можна розширити, інтегруючи інтерактивну карту з історіями та музичними творами героїв, створюючи відеоесе або оформлюючи артінсталяцію за мотивами аудіоінтерв’ю. В

освітньому та культурному контекстах, подкаст досліджує важливі теми ідентичності, пам’яті, втрат і внутрішньої сили.

Водночас існують певні ризики й виклики, пов’язані з реалізацією проєкту. Найперше це пошук героїв, які готові не лише говорити про особисте, а й згадувати травматичний досвід у прив’язці до музики. Інший виклик – правові аспекти використання музичних творів: частину композицій потрібно було або замінити, або отримати дозвіл на публікацію. Ще один важливий момент – емоційна безпека учасників, де кожне інтерв’ю потребує чутливого й етичного підходу, аби не травмувати людину повторно. Попри ці труднощі, подкаст має перспективу широкої реалізації – його можна опублікувати на аудіоплатформах, представити на фестивалях соціального мистецтва або використати як освітній ресурс, що актуалізує важливу частину сучасної української реальності.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування

Цільова аудиторія подкасту «Втрачені мелодії – знайдені історії» охоплює досить широке коло слухачів віком від 16 до понад 50 років, проте з особливим акцентом на студентів, молодих журналістів, митців та осіб, які виявляють інтерес до сучасної української культури, досвіду внутрішньо переміщених осіб (ВПО), а також тем колективної та індивідуальної пам’яті і музики. Значну частину слухачів складають жінки, оскільки вони частіше надають перевагу подкастам, які торкаються досвіду, емоцій та життєвих історій. Для слухача такого контенту характерний середній або вищий рівень освіти, оскільки подкаст відзначається рефлексивним і культурологічним змістом. Представники аудиторії зазвичай мають середній або нижчий середнього рівень майнового стану, що означає доступ до інтернету та цифрових платформ без обов’язкових витрат на медіаконтент. Це також включає фахівців із галузей журналістики, соціології та культурології, які цікавляться гуманістичними підходами до вивчення війни та вимушеного переміщення.

У соціально-психологічному аспекті слухачі проєкту – це люди з вираженим гуманістичним світоглядом, які цінують історії, емпатію та ідентичність, прагнучи краще розуміти інших. Їх захоплюють глибокі й щирі розповіді, а не сенсаційний чи поверхневий контент. Вони відкриті до осмислення особистого та колективного досвіду через мистецтво й медіа, схильні до рефлексії, і цікавляться питаннями психічного здоров'я, пам’яті, культури та відновлення після травм. Для багатьох ця тема є значущою не лише на рівні співпереживання; частина слухачів або сама є внутрішньо переміщеними особами, або має у близькому колі людей з подібним досвідом. Подкаст створений як простір не лише для слухання, а й для тихого діалогу та впізнавання себе у розповідях інших.

В аспекті просування продукту важливими каналами комунікації виступають соціальні мережі, такі як Instagram, Facebook та Telegram, а також платформи для подкастів, включаючи Spotify та SoundCloud.

На момент збору аналітичних даних два випуски подкасту сукупно зібрали 43 прослуховування на SoundCloud і 34 – на Spotify, що в сумі дає 77 прослуховувань. Це вказує на початковий рівень охоплення, типовий для нових незалежних подкастів, які не мають значної рекламної підтримки.

У період з 24 квітня по 23 травня контент подкасту на платформі Spotify привабив 11 унікальних слухачів. Середній час прослуховування однією людиною становив 0,32 години, що свідчить про залученість аудиторії до знайомства хоча б із частиною епізодів. Крім того, 27,3% слухачів оформили безкоштовну підписку, що є позитивним показником зацікавленості та перспективою для розширення бази постійної аудиторії. Демографічний аналіз показує, що більшість слухачів складають жінки (61,5%), тоді як частка чоловіків становить 23,1%. Найбільшу вікову категорію представляють молоді люди віком 18–22 роки (46,2%), що вказує на доцільність орієнтації контенту на студентську або молодіжну аудиторію. Інші вікові групи включають слухачів у віці 23–27 років (23,1%) та 35–44 роки (15,4%). Ці дані дають змогу розглянути можливість урізноманітнення тематики для залучення ширшої цільової

аудиторії. Згідно з даними аналітики SoundCloud, у період із 24 квітня по 23 травня було здійснено 62% від загальної кількості прослуховувань подкасту. Це свідчить про значну активізацію аудиторії саме в зазначений часовий проміжок. Географічний аналіз прослуховувань демонструє, що найбільша частка слухачів походить з України (20 унікальних прослуховувань), що є очікуваним, враховуючи мовну та тематичну специфіку проєкту. Крім того, зафіксовано аудиторію з Польщі та Німеччини, що може вказувати на зацікавленість українських громадян, що мешкають за кордоном.

Перший випуск подкасту зібрав загалом 32 прослуховування, що можна оцінити як позитивний результат для дебютного епізоду нового аудіопроєкту. Другий епізод наразі має меншу кількість слухачів – лише 8 прослуховувань. Таку динаміку можна пояснити тим, що публікація другого випуску відбулася пізніше, що скоротило його доступність у межах аналізованого періоду. Варто зауважити, що більшість аудиторії другого епізоду також знаходиться в Україні, що підтверджує стабільний інтерес місцевих слухачів до подкасту. Третій подкаст все ще готується до випуску на платформах для подкасту.

Для просування подкасту активно використовувалися соціальні мережі Instagram та Facebook, що дозволило залучити як підписників, так і зацікавлених користувачів. За аналітикою Instagram, інформаційний допис побачили 49 осіб, з яких 10 перейшли за покликанням на платформу подкасту. Варто зазначити, що 95% цих переглядів належать чинним підписникам сторінки, що свідчить про їхню високу зацікавленість. Однак це також вказує на обмежений діапазон охоплення нових користувачів.

У Facebook публікація про подкаст отримала 24 перегляди і водночас 28 взаємодій, що є позитивним показником активності. Це свідчить про те, що користувачі проявляли неабиякий інтерес до контенту, зокрема залишали коментарі, ставили вподобання або ділилися матеріалом.

Окрім Instagram та Facebook, для просування подкасту активно використовували Telegram, зокрема особистий блог авторки. Ця платформа дозволила налагодити тісніший зв’язок із уже наявною аудиторією, яка довіряла

контенту. Нові епізоди анонсували у зручному форматі зі швидкими посиланнями на прослуховування, що сприяло легкому переходу користувачів до аудіоплатформ. Загалом допис про подкаст у Telegram-каналі зібрав 19 переглядів, що можна вважати гарним результатом, зважаючи на невелику кількість підписників.

Особливістю просування через Telegram стала інтерактивна взаємодія з аудиторією. Підписники могли брати участь у голосуванні за одну з кількох запропонованих авторкою пісень, яка згодом включалася в епізод. Такий формат сприяв формуванню відчуття залученості у створення контенту, зміцнював емоційний зв’язок із проєктом і підвищував лояльність до нього. Можливість впливати на прийняття рішень, навіть у такому обмеженому вигляді, перетворювала слухачів із пасивних споживачів на співтворців історій.

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Подкаст «Втрачені мелодії – знайдені історії» включає три епізоди тривалістю 20–35 хвилин кожен. Форматом є нарис з елементами інтерв’ю та художнього сторітелінгу, які допомагають не лише передати факти й події, але й глибше зануритися в емоційний стан героїв. Це досягається через символічний мотив музики та шумах, яка акцентує увагу на особистих переживаннях.

Три підготовлені епізоди сприяють відчуттю логічної послідовності та дозволяють слухачам сприймати кожну історію як невід'ємну частину єдиної оповідної тканини, водночас зберігаючи унікальність кожного сюжету. Загальна назва проєкту побудована на грі антонімів «втрачені – знайдені» і символічно відображає головний задум: через особисті втрати учасники відкривають нові сенси, а спогади знаходять нове життя в піснях і мелодіях.

Назва не лише акцентує увагу на емоційній глибині кожної історії, але й створює простір для рефлексії – як для героїв проєкту, так і для аудиторії. Він задає інтимний, людяний тон ініціативі, наповнюючи її атмосферою співпереживання та сенсів, споріднених із внутрішніми переживаннями. У музичних композиціях, що супроводжують кожен епізод, проявляється те, що

було втрачено, але водночас переосмислене як пам’ять, сила чи внутрішнє оновлення. Таким чином, назва і структурна організація гармонійно взаємодіють, посилюючи загальноемоційне послання подкасту.

Кожен епізод поділений на чотири частини: «Життя до переселення», «Життя під час бойових дій та виїзд», «Адаптація в новому місці» і «Рефлексія». Такий підхід дозволяє чітко показати шлях героя від спокійного життя на рідній землі до вимушеного пошуку нового дому і осмислення свого досвіду. Кожній сюжетній лінії надається особлива увага через історію, пов’язану з однією конкретною піснею чи мелодією, яка стає емоційним орієнтиром у житті героя. Це підкреслює унікальність кожного сюжету, уникаючи зайвих узагальнень, і дає можливість слухачеві глибше відчути особистий досвід оповідача. Музика виступає не просто фоновим елементом, а повноцінним учасником подій: вона створює особливу атмосферу, пробуджує спогади й відкриває внутрішній світ героя. Такий підхід створює тісний емоційний зв’язок аудиторії з історією, адже багато хто може впізнати у цих музичних спогадах або асоціаціях частинку власного життя. Знайомство з героями відбувається на основі попередніх інтерв’ю, що створює довірливу атмосферу та дозволяє глибше передати зміст їхніх історій.

Процес підготовки епізодів складається з кількох основних етапів: проведення детальних інтерв’ю, створення сценарного плану, обробки аудіоматеріалів із залученням саунддизайну (від музичних вставок до фонових звуків) та заключного редагування з урахуванням етичних норм. Особливий акцент зроблено на формуванні емоційної динаміки, де звук слугує не просто доповненням до розповіді, а й значно підсилює її сенсове навантаження. Кожна деталь монтажу, від точних пауз до ретельно підібраного музичного супроводу, узгоджується із сюжетом, щоб зберегти справжність історії й продемонструвати повагу до переживань героя. Такий підхід дає змогу трансформувати інтерв’ю в цілісну аудіоісторію, яка водночас інформативна і глибоко емоційна. Джерела інформації складаються із записів інтерв’ю з героями і консультацій щодо музичних творів, згаданих у випусках. Робота над проєктом є індивідуальною:

за увесь процес відповідає авторка – від пошуку учасників і запису інтерв'ю до монтажу, озвучування та публікації епізодів. Особливу увагу приділено етичним аспектам: кожен фрагмент, що входить до фінальної версії подкасту, узгоджується з героями для забезпечення поваги до їхніх особистих історій та емоційної вразливості.

2.4. Особливості оформлення проєкту

У межах проєкту «Втрачені мелодії – знайдені історії» центральну роль відіграє звукове оформлення, яке є важливим для створення емоційного контексту та більш глибокого занурення аудиторії у розповіді героїв. Кожен епізод починається з спеціально створеної заставки, що включає мелодійну основу, шумове тло та авторську пісню, підкреслюючи центральну ідею проєкту і налаштовуючи слухачів на атмосферу подкасту. Основна частина епізодів супроводжується спокійною музикою і звуковим тлом, які підсилюють настрій оповіді без відволікання від голосів героїв. У виробничому процесі застосовувалося багато звукових ефектів, таких як приглушене піаніно, звуки кроків, води, шелест рослин, розбите скло що сприяє аудіальному візуалізуванню історій. Вставки пісень, обраних героями як важливі для їхніх спогадів, допомагають відтворити особистий контекст. Усі музичні твори в подкасті захищені ліцензією Creative Commons Attribution (CCA), що забезпечує їх вільне використання з зазначенням авторства. Крім того, шумове тло взято з безкоштовних відкритих аудіотек, що дозволяє дотримуватися авторського права та етичних стандартів.

Обкладинка для подкасту «Втрачені мелодії – знайдені історії» була розроблена самостійно в онлайн-редакторі Canva з урахуванням загальної концепції проєкту та емоційної атмосфери, яку він передає. Кольорова гама є важливою складовою дизайну: центральними стали фіолетовий та жовтий кольори. Фіолетовий був обраний як базовий, адже він асоціюється зі спокоєм, глибиною та інтелектом – саме ці емоції покликаний викликати подкаст. Жовтий колір вдало контрастує з ним і водночас додає тепла та емоційної

яскравості, підтримуючи тематику особистих історій, що знаходять нове звучання.

Ілюстрація створена за допомогою генеративного штучного інтелекту, але була адаптована та доповнена вручну для досягнення більш емоційної виразності. На ній зображено силует людини у навушниках, що слухає музику, яка ніби вивільняє спогади: поряд з нотами видно фотографії та лист, що символізують фрагменти минулого. Це візуально підкреслює головну ідею подкасту – відтворення особистих історій через музику. Для назви використано декоративний рукописний шрифт Biro Script Plus, 95 кеглем, який створює ефект інтимності та щирості, наближаючи слухача до героїв кожного епізоду.

Назва подкасту навмисно оформлена білим кольором, щоб забезпечити контраст із темним фоном, однак слова *«мелодії»* та *«знайдені»* виділено жовтим кольором – це зроблено для акцентування ключових понять, які несуть смислове навантаження. Жовтий у цьому випадку не лише виконує естетичну функцію, але й слугує інструментом смислового виділення. В цілому, обкладинка поєднує в собі сучасний підхід до дизайну з глибоким сенсовим наповненням, що цілком відповідає тематиці подкасту.

Для оцінювання реакції слухачів пілотні епізоди опублікувано в соціальних мережах, де спостерігаються коментарі, відгуки та статистика прослуховувань. Попередній аналіз виявив схвальну оцінку атмосферності звукового й візуального оформлення та поваги до персональних історій героїв. Враховуючи ці відгуки, планується подальше покращення звукового ряду через глибшу персоналізацію музики та шумових елементів, орієнтованих на певні сюжетні повороти. Це дасть змогу краще передати емоційні нюанси оповідей внутрішньо переміщених осіб.

2.5. Технічні і програмні засоби

Під час створення подкасту основним інструментом для роботи зі звуком була програма Audacity. Ми обрали її через доступність, функціональність та професійний набір інструментів для аудіообробки. За допомогою Audacity

здійснювався запис авторських начиток, монтаж інтерв'ю, обробка звуку шляхом видалення зайвих фрагментів, регулювання гучності, додавання ефектів і мікшування аудіодоріжок. Завдяки функціям програми вдалося досягти чистоти звучання та плавності переходів між аудіофрагментами, що є ключовим для підтримки ритму та емоційного забарвлення подкасту.

Для збору аудіоматеріалів використовувалися кілька технічних рішень, включаючи месенджер Telegram та платформу Zoom для відеозв'язку. Голоси учасників записувалися через голосові повідомлення в Telegram, що давало змогу швидко фіксувати їхні відповіді у зручному форматі. Деякі інтерв'ю проводилися наживо через Zoom із наступним збереженням аудіофайлів для монтажу. Транскрипція аудіоматеріалів для складання монтажного листа виконувалася за допомогою безкоштовних онлайн-сервісів на базі штучного інтелекту, таких як Notta, Unstuck і Gemini, що значно прискорило процес підготовки сценаріїв та адаптації історій.

Для розроблення обкладинки подкасту використовувалися програми Canva та генеративний штучний інтелект Bing Image Creator. Canva стала основним інструментом для компонування елементів, вибору шрифтів та створення загального макета. Фонова ілюстрація була згенерована за допомогою Bing Image, а згодом адаптована вручну для відповідності стилю подкасту.

Особлива увага приділялася створенню музичного оформлення проєкту. Пісня, що завершує заставку та відбивку подкасту, була створена за допомогою генеративного штучного інтелекту в програмі Suno. Це дозволило створити унікальну мелодію, яка відповідає тематиці проєкту та посилює емоційне сприйняття контенту. Усі технічні засоби обиралися з урахуванням доступності, простоти використання та здатності забезпечувати високий рівень якості фінального продукту.

2.6. Зв’язок із творчим доробком (портфоліо)

Під час навчання на факультеті журналістики зібрано значне портфоліо, що включає понад 35 журналістських робіт різних жанрів. З них 15 інтернет матеріалів, 3 радіоматеріала, 1 телевізійний матеріал та 18 матеріалів для соціальних мереж. Серед них новинні матеріали, статті, інтерв'ю, нариси та репортажі, радіопрограми, подкасти тощо. Кожен матеріал став важливим кроком у професійному зростанні, допомагаючи покращити навички роботи з текстами, пошуку інформації, проведення інтерв'ю та взаємодії з аудиторією. Працювала як з друкованими, так і з цифровими форматами, що дозволило освоїти вимоги контенту в залежності від платформи.

Особлива увага була зосереджена на інтернет-журналістиці, результатом чого стало створення 15 публікацій для онлайн-видань, серед яких зазначені такі платформи, як «UNIVERSE», «Пороги», «НСЖУ» та «Небайдуже слово». Тематичний діапазон цих матеріалів охоплював різноманітні напрями – від інтерв’ю з першокурсниками та культурних оглядів до глибоких аналітичних статей на суспільно значущі теми, що включають насильство, війну та питання інвалідності.

Радіожурналістика також посіла вагоме місце у практичній діяльності: підготовлено три аудіоматеріали, які варіюються від подкастів до тематично орієнтованих програм, зокрема циклу Women's voices, поширеного на платформі SoundCloud. Та спільного подкасту «Сестри по зброї», який створений у рамках дисципліни «Журналістика миру та рішень». Також до цього пункту входять два випуски подкасту «Втрачені мелодії – знайдені історії».

Окрему увагу було приділено візуальній журналістиці, яка була реалізована через створення телевізійного сюжету для «RADIO NA DOTYK». Цей проєкт висвітлював поточну ситуацію у прифронтовому місті Запоріжжі, і зокрема стосувався свята святого Миколая для дітей переселенців, що тематично стосується нашої теми дослідження. Робота над такими форматами сприяла вдосконаленню навичок у написанні сценаріїв, обробці аудіо- й

відеоконтенту за допомогою спеціалізованих редакторів, а також засвоєнню принципів журналістського монтажу.

Окрема частина роботи була присвячена публікаціям у соціальних мережах, де було створено 18 матеріалів для таких платформ, як Facebook, YouTube та Instagram. Контент включав текстові дописи, відеоформати (Reels, Shorts), фоторепортажі й тематичні серії публікацій із зосередженням на актуальних темах: документуванні воєнних злочинів, культурних подіях та історіях окупації. Цей досвід значно поглибив розуміння тонкощів адаптації журналістських продуктів до специфічних алгоритмів кожної платформи, її естетичних вимог та динаміки. Крім того, це сприяло розвитку навичок інтерактивної взаємодії з аудиторією в режимі реального часу.

Практика на Радіо Свобода у м. Львів в рамках проєкту «Ти як?» значно вплинула на формування тематики та підходів у роботі. Під час цієї практики я зосередилася на створенні матеріалів про життя внутрішньо переміщених осіб. Всі замітки в межах цього проєкту розкривали досвіди адаптації, виклики, з якими стикаються переселенці, та їхню емоційну трансформацію. Робота з такими чутливими темами допомогла мені глибше зрозуміти принципи етичної журналістики, особливо в контексті роботи з вразливими аудиторіями, підтримуючи баланс між емоційністю та професійною об'єктивністю.

Творчий проєкт – подкаст «Втрачені мелодії – знайдені історії» є логічним продовженням і розвитком попереднього журналістського досвіду. Цей подкаст надає можливість використати набуті навички в новому аудіоформаті, з особливою увагою до сторітелінгу та емпатії в розповіді історій. Всі матеріали, що демонструють взаємозв'язок між портфоліо і темою творчого проєкту, наведені у відповідному додатку до роботи, де подані посилання на опубліковані замітки.

ВИСНОВКИ

Інтерв’ю виступає важливим жанром журналістики і методом збору інофрмації, який синтезує елементи публіцистики, комунікації та інтерпретації. Це багатофункціональний інструмент, здатний набирати різних форм – від коротких інформаційних бесід до глибоких портретних чи проблемно-орієнтованих дискусій. Кожна з цих форм володіє специфічними особливостями в побудові матеріалу, ролі ведучого та підходах до емоційного тону. В аудіоформаті інтерв’ю виходить за рамки текстової площини, додаючи такі важливі аспекти, як тембр голосу, інтонація й паузи, які не лише формують загальне враження, але й дозволяють передати емоційний стан співрозмовника. Це набуває особливої значущості під час роботи з вразливими категоріями аудиторії, такими як внутрішньо переміщені особи (ВПО), історії яких часто мають глибокий травматичний контекст. У таких ситуаціях від журналіста потрібна підвищена чутливість, емпатія та делікатність.

Типи інтерв’ю особливо релевантні для висвітлення досвіду ВПО. Вони надають змогу не лише зануритися у приватний досвід респондента, але й розглянути його в ширшому соціальному контексті. Водночас ключовим залишається дотримання етичних стандартів: співбесіда не повинна слугувати експлуатацією болю або страждань співрозмовника. Вона має враховувати баланс між суспільною важливістю теми та дотриманням меж приватності респондента. Підготовка до інтерв’ю в аудіоформаті передбачає ретельну аналітику: це включає дослідження тематики, формулювання запитань, технічну підготовку та емоційне налаштування до діалогу. Завершальний етап роботи – монтаж – повинен забезпечити збереження автентичності висловлювань і динамічності комунікації, одночасно уникаючи викривлення змісту. Робота з цільовою групою ВПО потребує високого рівня моральної відповідальності та чутливості, адже ці люди зазнали значних втрат, травм і розлуки з близькими. Інтерв’ю з ними не повинне перетворюватися на засіб

створення емоційних сенсацій; навпаки, воно має бути інструментом підтримки і сприйняття, орієнтованим на осмислення викликів і пошук розуміння.

Журналісти повинні уникати поширених помилок, як-от використання стигматизуючих формулювань, маніпулятивної інформації чи поверхневих оцінок. Неправильна термінологія або мова ворожнечі здатні не лише посилити травму респондента, але й формувати стереотипи серед аудиторії. Коректний підхід до висвітлення історій ВПО передбачає увагу до індивідуального досвіду окремих людей, а не лише прагнення репрезентувати їхню належність до певної соціальної групи.

Чутливе інтерв'ю передбачає створення безпечних умов для респондента, де він може вільно поділитися своєю історією у зручному для нього темпі та обсязі. Журналісту важливо виступати уважним слухачем, уникаючи перебивань чи нав'язування власних висновків. У роботі з людьми, які мають травматичний досвід, необхідно дотримуватися етичних принципів: добровільної згоди, узгодження публікації, уникнення шкоди та поваги до приватного життя.

Творчий проєкт складається з трьох випусків подкасту на чутливу тему, заснованого на інтерв'ю та сторітелінгу. Такий формат дозволяє слухачам краще проникнутися емоційним станом героїв, сприяючи розвитку емпатії та розуміння. Поєднання різних медійних форматів – інтерв'ю, сауднддизайну, сторітелінгу – забезпечує створення багатогранного продукту, який не лише інформує, але й надихає на нові культурні й освітні ініціативи. Попри виклики, наприклад, пошук героїв чи вирішення юридичних питань щодо використання музики, подкаст має значний потенціал для впливу на суспільство. Він здатен підтримувати інтеграцію переселенців і привертати широку увагу до цієї важливої тематики. І про це вже свідчить статистика подкасту, адже він має стабільний початковий рівень залученості, що є характерним для нових незалежних проєктів без значної рекламної підтримки. Переважна частина аудиторії – це молоді слухачі віком від 18 до 22 років, переважно жінки, що вказує на успішну орієнтацію контенту на цю демографічну групу. Географічна

концентрація слухачів у Україні та наявність аудиторії з Польщі й Німеччини підкреслюють потенціал для подальшого розширення подкасту серед української діаспори та зацікавлених іноземних слухачів. Загалом, поєднання якісного контенту, продуманого просування та аналізу аудиторії створює міцну основу для подальшого розвитку та збільшення охоплення подкасту.

Творче портфоліо включає роботи, виконані студенткою під час навчання в університеті з 2021 по 2025 роки. До нього входять понад 35 журналістських матеріалів різних жанрів: новинні замітки, аналітика, інтерв'ю, нариси, репортажі, радіопрограми та подкасти. Кожна з цих робіт стала важливим етапом професійного становлення і сприяла вдосконаленню навичок роботи з текстами, пошуку інформації, проведення інтерв'ю та взаємодії з аудиторією. Досвід створення контенту у друкованих та цифрових форматах також дозволив освоїти специфіку платформної адаптації. Подкаст «Втрачені мелодії – Знайдені історії» став логічним продовженням цього досвіду, забезпечивши нагоду інтегрувати набуті знання в аудіоформаті. Він підкреслив важливість сторітелінгу та емпатійного підходу до розповіді у роботі над чутливими суспільними темам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахурська Р. Інтерв'ю як телевізійний жанр: мовностилістичні засоби. *Теле- та радіожурналістика.* 2016. Вип. 15. С. 224–231. URL: https://surl.li/hkcuel (Дата звернення 18.02.2025)

2. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. 238 с

3. Внутрішньо переміщені особи. *Сайт «Державне підприємство "Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України"»*. URL: https://www.ioc.gov.ua/analytics/dashboard-vpo (дата звернення: 29.03.2025).

4. Гаврилюк І. Подкасти в системі українських інтернет-медіа. *Образ*. 2022. Т. 38, № 1. С. 72–79. URL: https://doi.org/10.21272/obraz.2022.1(38)-72-79 (дата звернення: 16.05.2025).

5. Гайдаєнко І. В., Соломахін А. Ф. Тема внутрішньо переміщених осіб у мережі тікток: морально-етичний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. № 6. С. 294–299. URL: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/46 (дата звернення: 11.03.2025).

6. Дворянин П. Сенситивне інтерв'ю: переживання колективної травми війни. *Вісник Львівського університету.* Серія Журналістика. 2023. Вип. 52–53. С. 99–108. URL: https://surl.li/qggoeb (дата звернення: 03.03.2025).

7. Долаючи бар'єри: Роль ЗМІ у висвітленні конфліктно-чутливих тем. Спеціальний звіт / ред. Д. Дуцик. Київ : ГО «Детектор Медіа», 2016. 48 с. URL: https://surl.gd/krluaf (Дата звернення 25.02.2025).

8. Заболотна П., Рожило М., Особливості роботи журналіста з соціальночутливими темами в медіа під час війни (на прикладі людей із порушенням слуху). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського.* Сер. : Філологія. Журналістика. Т. 34 (73). № 2. 2023. 253 с. URL: https://surl.li/xwhffl (дата звернення: 03.03.2025).

9. Зборовська О. Санакоєва Н., Подкастинг як вид новітніх медіа. *Діалог: медіастудії.* № 10. 2010. С. 88–95. URL: http://dms.onu.edu.ua/article/view/174546/174526 (дата звернення: 01.03.2025)

10. Казімова Ю. До поняття формату жанру інтерв'ю у журналістиці. 2018. URL: https://surl.gd/enxpxx (дата звернення: 04.03.2025).

11. Кодекс етики українського журналіста. Комісія з журналістської етики. URL: https://cje.org.ua/ethics-codex/ (дата звернення: 04.03.2025)

12. Конфліктно-чутлива журналістика : короткий словник-довідник термінів і понять / уклад. Н. Виговська, Ю. Любченко, К. Сіріньок-Долгарьова. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019. 94 с. URL: http://surl.li/wcwqxo (дата звернення: 04.03.2025)

13. Майхровська Ю., Мудра І. Види та жанри аудіоподкастів від ЗМІ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: журналістика.* № 1 (5), 2023. С. 40–49.

14. Михайлин І. Основи журанлістики. 5-те вид. Київ : Центр учб. літ., 2011. 496 с.

15. Посібник з журналістської етики. Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Кущ Л. Київ: Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с. URL: https://cje.org.ua/wp-content/uploads/Posibnyk-full.pdf (дата звернення: 05.03.2025).

16. Роженкова Д. Тетяна Трощинська: «Сенситивне інтерв'ю – це згода журналіста стати майданчиком для версії людини». *Сайт Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького»*. URL: https://surl.li/ginvvt (дата звернення: 06.03.2025).

17. Соколова К. Журналістська емпатія як головний сугестивний механізм журналістики співучасті. *Освіта регіону.* 2015. № 3-4. С. 75–80. URL: https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Electronni (дата звернення: 05.03.2025)

18. Техніка інтерв'ю : навч. посіб. / ред. В. Сюмар ; пер. з фр. А. Лазарєва, Ю. Сабрі. Київ : Ін-т мас. інформації, 2006. 144 с.

19. Тхоржевська Т. Сенситивна журналістика як технологія врегулювання конфліктів. *Dialog: media studios*. 2024. № 29. С. 137–146. URL: https://doi.org/10.18524/2308-3255.2023.29.300643 (дата звернення: 03.03.2025).

20. Україна. Висвітлення конфлікту : практ. посіб. для журналістів. *Thomson Foundation*. 2015. С. 20. URL: https://surl.gd/glgkro (дата звернення: 03.03.2025).

21. Щербакова О. Риторика гармонізуючого діалогу як духовна константа аудіовізуальної журналістики: міждисциплінний підхід до постановки питання. *Медіасучасність.* 2009. С. 115–119. URL: http://dms.onu.edu.ua/article/view/178505 (Дата звернення 18.02.2025).

22. Convergent Journalism: An Introduction / ed. by V. F. Filak. Routledge, 2019. URL: https://doi.org/10.4324/9780429320835 (date of access:: 24.02.2025).

23. Dancyger K. Technique of film and video editing: theory and practice. 2nd ed. New York : Focal Press, 1996. 387 p.

24. John V. Pavlik. 5. Journalism Ethics and New Media. *Journalism and New Media*. 2001. P. 272. URL: https://doi.org/10.7312/pavl11482 (date of access: 18.03.2025).

25. Orgeret K. S., Tayeebwa, W. Introduction: Rethinking Safety of Journalists. Media and Communication, №8 (1). 2020. P. 1-4. URL: https://surl.gd/vtombm (date of access: 03.03.2025).

26. Sedorkin G. Interviewing: A Guide for Journalists and Professional Writers. New York. 2020. P. 192.

27. Zinsser W. On writing well: The classic guide to writing nonfiction. 6th ed. New York, *NY: HarperCollins*. 1998. P. 308.

ДОДАТОК А

Монтажні листи до епізодів подкасту

Епізод 1
Назва подкасту: «Втрачені мелодії - знайдені історії»
Епізод: 1
Жанр подкасту: нарис
Хронометраж епізоду: 36 хвилин

Заставка (00:00 - 00:50)	
Спокійна музика (00:50 - 02:14) 01:59 - 02:36 - звук піаніно, що зростає 02:36 - 03:00 - фоновий звук піаніно	Зібрати речі та поїхати з власного дому не завжди буває легким кроком. У такі моменти нас супроводжують не тільки рідні люди, але й багато думок, емоцій, звуків. Наприклад музика — це майже основний супутник для багатьох з нас. Ну хто не слухав улюблені пісні у маршрутці в навушниках? І пісня у якийсь особливо важкий момент може допомогти залишатися спокійним навіть серед хаосу. Згідно з даними Інформаційно-обчислювального центру Мінсоцполітики, кількість зареєстрованих ВПО становить 4,6 млн осіб наразі, з них 59% — жінки й 40% — чоловіки. Серед них наша гостя — Анастасія Красота, 19-річна дівчина з Нікополя, яка змушена була покинути рідне місто два роки тому. До повномасштабної війни Анастасія жила звичайним життям школярки: вчилася, розвивала свої захоплення та мріяла про майбутнє. Дівчина жила разом із батьками у власному будинку в приватному секторі. У неї є старший брат та домашні улюбленці, які були частиною родинного тепла. Ще з дитинства вона відвідувала концерти, пробувала себе в театральній діяльності та навіть знаходила час на вивчення іноземних мов. Та все ж велику частину її життя займала саме музика:
СХ (02:35 - 03:52 - 03:53 - 04:12) 02:49 - 05:29 - спокійна музика 02:36 - 03:00 - звук піаніно, що переходить в спокійну музику 03:30 - 04:17 - фонові звуки	Спочатку все почалося з того, що у нас було піаніно, Україна. Мої тітки в нас займалися. І вона стояла у них вдома. А я приходила в гості, і там намагалася щось грати. Потім загалом у нас сім 'я така музична. Мій старший брат теж займається музикою, він працював діджеєм. І я теж постійно крутилася з цими пультами його, з його апаратурою. Колонками та всім іншим, проводами. Тому музика завжди була десь довкола мене. А так, напевно, найулюбленіший мій звук – це, як ми ходили до водосховища на берег, або на берег, або на набережну. І там сиділи, гуляли, ходили. І це найкращий звук, взагалі, який є в води. Він дуже заспокоює. І у тебе, наче, всі твої проблеми стають тихішими, і тобі стоїть краще. Для мене досі краще цього звука немає нічого. Це просто терапія. Сімейне? Можливо, можливо звук. Цього вогнища, коли дідусь розводить вогонь і тріщить. Дерево це. І вилітають з нього іскорки це таке теж сімейне
04:18 - 05:29 - спокійна музика 04:26 - 05:04 - звуки природи	Рідне місто кожен з нас бачить і чує по-своєму. Для Насті Нікополь був насичений звуками, які створювали атмосферу спокою і гармонії.
СХ (04:29 - 05:02) 04:26 - 05:04 - звуки природи	У нас було досить багато дерев, і ти йдеш навіть по центру, і ти чуєш, як це вітер, шелест дерев, і це класно." + У мене з Нікополем більше нічого не асоціюються так сильно, як вода (Питання 6) + Окрім води. Також це реально звуки природи. Тому, що у нас. І будинок і у нас. Дуже давно колись жили ластівки. Прям. На вході в будинок. І ми дуже їх любили. Вони класні. У нас

	були, а потім перестали гніздиться. Але це такий дуже приємний спогад.
05:03 - 05:21 Спокійна музика 05:18 - 05:21 - початок пісні Яріма «Весна». (наростаючий початок).	Різні мелодії можуть ставати символами важливих моментів у житті, передавати емоції та асоціації, що пов'язані з нашим минулим. Для кожної людини є пісня, яка нагадує їй про рідні місця, сім'ю, чи навіть про буденні моменти, що здавалося б, ніколи не зміняться.
СХ (05:21 - 05:29) 05:29 - 06:05 - пісня Яріма - Весна (перший куплет і приспів). В кінці - ефект згасання.	Для мене це пісня Яріма - Весна називається.
СХ (06:03 - 07:31) Звукове тло - пісня Яріма "Весна". Гучність доріжки (-10 Дб).В кінці ефект наростання 07:32 - 08:03 - повільне наростання і потім нормалізацію гучності до звичайної.	Це просто пісня мого 2021 року. Вона була в мене топ-1 в Spotify. Я слухала її максимально багато. Тому що - весна. Я народилася весною, відповідно моя улюблена пора року — весна. Асоціюється в мене ця пісня зі мною, з моїм життям. Там строчки. Весна прикрашає вулиці цвітом. Я до холоду досі не звикла. І для мене це... Я не впевнена, що там правильно кажу строчку, але це полюбити такі непривітні міста, для мене це асоціація, коли ти всю зиму пройшов і от нарешті настала весна. І якраз нарешті нам вдалося. І для мене вона взагалі, це пісня така про безтурботність, задоволення від того, що відбувається довкола тебе. От реально це настільки для мене пісня про безтурботність і приємні відчуття, що того я її вже не слухаю, бо вона мене повертає в усі спогади, які вже пройшли і які вже не повернути
Ведуча. Звук сирени повітряної тривоги 08-17 - 15:45 - спокійна музика	Влітку 2022 року Нікополь став одним з тих міст, яке потрапило під інтенсивні обстріли та стало зоною активних бойових дій. Тому Анастасія мала прийняти важке рішення — поїхати зі свого рідного міста чи залишитись з рідними, попри небезпеку.
СХ (08:42 - 09:36) Спокійна музика продовжується	І я навіть. Мало сумніви. Залишатися, чи їхати. Але мені 100% треба було їхати. Якщо відкинути емоційну частину, а лишити тільки раціонально 100% треба було їхати, бо скасували екзаменів вступні екзамени. У нас. Відмінилися, їх не проводили. В місті. І треба було їхати кудись, щоб їх скласти. От. Але. Насправді, коли почались активні обстріли. То. Я десь тиждень протрималася, а потім у мене стався нервовий зрив, і я зрозуміла, що я не можу там залишаться. Мені будь якому випадку страшно, і навіть якби була можливість там писати заміни. Напевно я б не витримала все одно. Тому, це було очевидно. Що його треба залишити, на жаль.
Ведуча	Переконати батьків, що переїзд — це необхідність стало справжнім викликом для Насті.
СХ (09:45 - 10:56)	Найважчим справді було запевнити їх що я не лишаюся вдома, а те, що я виїду до родичів. І я вже була готова виїхати будь куди. Я вже шукала де там мої родичі в Дніпрі, також в мене в той момент була тітка у Франківську, яка туди виїхала, і я вже думала, що я поїду до них. І найбільший спротив був від моїх батьків. Вони хотіли щоб я була вдома і там до кінця серпня готувалася до екзаменів вдома і нікуди не їхала. І вони мені казали: "Чого ти боїшся обстрілів?", "Подумаєш", "Ми ж тут всі разом". Через що вони потім переді мною вибачалися, коли я виїхала одна і обстріли почалися ще сильніше. Вони

	були раді, що я виїхала і вибачалися за те, що вони мене відговорювали. І ніколи не могла б запідозрити, що запевнити їх про переїзд буде складніше ніж переїхати
Ведуча	Життя під постійною загрозою обстрілів змінює все. У звичних звуках щодення іноді ховається тривога, яка змушує слухати світ по-іншому.
СХ (11:09 - 11:54)	Це були звичні звуки, як в будь-який інший день, але з відчуттям напруги, і ти в постійній напрузі, прислухаєшся до всього. В моєму районі, оскільки це берегова лінія, дуже добре чутно виходи. Ти чуєш вихід, а потім прильот. І було дивно сидіти вдома і розуміти, що в будь-який момент буде вихід після нього прильот. Напевно, найбільший звук, який асоціюється з цим — це звук виходу. Він тихіший за прильот, але на ньому ти акцентуєш увагу набагато більше, ніж на прильоті.
Ведуча	Анастасія пережила кілька важких моментів, коли небезпека ставала все ближчою. Росіяни почали використовувати установку «Град», і не одну. Одночасно могло прилетіти мінімум 60 снарядів.
СХ (12:10 - 13:37)	І це було десь 4 ранку. І. І якщо чесно, я тоді думала, що всьо. А якби я думала, що зараз прилетить? Десь у нас дім. Тому, що було дуже гучно. Це просто буквально так, наприклад, ті гради. Снаряди в них невеличкі, скажемо так. Якщо порівнювати з ракетами. Але коли їх 60. В один момент тому, що їх всі запускають одночасно. Це дуже багато. І дуже гучно. От. І я думала реально, що це кінець все. Коли стояла в коридорі, просто слухала її. Зазвичай я намагалася бігти десь в підвал. А тут я просто стала в коридорі і не могла рухатися, як не знала, що робить. + 2 ситуація. Це теж ще було в Нікополі, але я вже переїхала в інший район, центр до бабусі. І тоді я вже не спала декілька днів, напевно, тому що кожну ніч. Були обстріли. І. Це було десь ближче до години з вечора. І. Почався обстріл.І я була у бабусі, і ми побігли в підвал. І залишилися. Ночувати. В підвалі всю ніч просиділи я знов таки не спала. Тому, що в підвалі це незручно я буквально була сидяча. Я. Читали якусь книжку, щоб відволіктися? І все всю ніч не спала. Зранку ми вийшли звідти. І я сказала, що я не витримаю в такому темпі. Що мені треба готуватися до екзаменів? І здається, в той же день сказали, що екзамени у Нікополі проводити не будуть. Теж стала таким поштовхом. І вже ввечері. Я. Намагалася домовитися, щоб кудись виїхати. А зранку. Я поїхала у Запоріжжя.
Ведуча	Зміни завжди даються нелегко, особливо коли вони стосуються життя, до якого звикли роками. Іноді найважче — прийняти вибір тих, кого любиш, навіть якщо він здається тобі небезпечним або хибним. Тому родичі Анастасії вирішили саме так.
СХ (14:04 - 14:53)	Тому, що вперті не знаю, не вважали за потрібне це для себе. Мені треба було прийняти той факт, що вже дорослі люди, які можуть нести відповідальність за своє життя самі. + Старшим людям важче. Прийняти якісь зміни. Можливо це ейджизм якимось чином. Ну. але це я кажу, не хочу узагальнювати всіх. Просто кажу за свою рідню. Для них це важко, і вони досі на це не наважились це. Я ж кажу не знаю чи ейджизм, але це правда як є. Вони не готові щось змінювати в житті не готові залишити те, що вони нажили. І не готові до цих змін, тому вони залишаються там.
Ведуча	Музика має дивовижну силу підтримувати нас у найскладніші миті, і для Насті на цих зборах вона стала опорою, що допомогла зберегти емоційну рівновагу.

СХ (15:10 - 15:45) Спокійна музика поступово стихає 15:27 - 15:45 - пісня Imagine Dragons - *It's Time.* Початок нарастаючий. Приспів на повній гучності. 15:45 - 16:42	Коли збирала речі й покидала дім, мені було дуже важко не заплакати. Я включила музику в навушниках, щоб сконцентруватися, і в мене в плейлисті було багато пісень Imagine Dragons. Я не знала, яка з них заграє, але чітко пам'ятаю момент, коли почалася пісня *It's Time*. Там є слова: *'It's time to begin, isn't it?'* і *'This city never sleeps at night'*. У той момент я вже кілька днів нормально не спала через вибухи. Почувши ці слова, я думала, що знову заплачу, але зробила глибокий вдих і продовжила збирати речі."
Ведуча. Спокійна музика 18:30 - 18:51 - на фоні тихо (-23 дБ) грає пісня Imagine Dragons - *It's Time*	Іноді пісня, яку ми давно знаємо, раптом починає звучати зовсім інакше — ніби про нас. Для Насті саме такий момент став точкою усвідомлення втрати й водночас підтримки.
СХ (18:48 - 19:20) 19:08 - 20:03 - пісня Один в каное - У мене немає дому. Початок наростаючий СХ (20:04 - 20:53) тихо грає пісня Один в каное -У мене немає дому (Звук: -23 дБ)	В перші моменти як я переїхала, в перші дні, в перший день. Звісно найбільше і перше що я хотіла послухати це Один в Каное - у мене немає дому. і звісно давно знала цю пісню і кому вона присвячена, але мені було важко повірити, що ця пісня, що я стала частиною цієї пісні і тепер вона стосується мене теж. Тобто я слухала її раніше і думала, який жах, що люди потрапили в таку ситуацію, коли вони кажуть «справа в тому, що у мене немає дому». А тут це був як переломний момент, коли я слухаю цю пісню і розумію, що можу сказати так само. Що рядок «справа в тому, що у мене немає дому» тепер можуть стосуватися мене, тому що я не знала тоді, як швидко.. чи попаде моє місце в окупація і як швидко це буде. Насправді хоч вона і сумна, але вона як підтримка. Ти розумієш, що ти не один з цим і що про це вже навіть співали, і ця пісня такий як провідник для тебе і насправді допомагає проживати цей стан. І я не знаю, щоб було якби в нас не було цієї пісні в той момент. Щоб я слухала і як було б важко зі своїми думками. Вона справді допомагає.
Ведуча	Переїзд для Насті був також емоційним випробуванням.
СХ (21:47 - 22:49) (23:21 - 23:46) 22:43 - 23:53 - звук дощу та грому	Я почувалася розгублено і спустошено. Здавалося, що від мене відвернулися, а переїзд — це просто якась послуга для мене. Батьки були переконані, що я перебільшую, боячись обстрілів, і навіть не хотіли оплачувати дорогу. Тоді було дуже важко зрозуміти, чому вони так до цього ставляться. Хоча вони вже неодноразово вибачалися, це почуття залишилося зі мною досі." Напевно, що найбільше нагадувало про дім. Це коли я була в Запоріжжі і почалася гроза. Дуже сильна. Була дуже сильна гроза злива і грім. І у нас теж дуже часто таке було. Для мене гроза це такі приємні спогади з дому. Тому для мене цей звук дощу, грому були нагадуванням про дім.
Ведуча	Контролювати свої почуття виявилося майже неможливим для Насті: будь-яка дрібниця могла стати тригером для сліз. Єдиною розрадою стала музика.
СХ (24:05 - 24:56) 24:35 - останній приспів з пісні Imagine Dragons - *It's Time.*	Емоцій було настільки багато, що я вже ніяк не справлялася. Просто вдягала навушники й абстрагувалася від реальності. Найбільше мені допомагала пісня Imagine Dragons 'It's Time'. Я постійно прокручувала в голові рядок: 'It's time to begin, isn't it?' Це як нагадування, що це не кінець, а початок. І треба триматися, бо далі буде щось нове. 'It's time to begin!'"

Ведуча. Спокійна музика	Адаптація до нового місця проживання для багатьох переселенців стає непростим випробуванням. Залишивши дім і звичне середовище, вони постають перед труднощами інтеграції, пошуком підтримки та створенням нового життя з нуля. Але навіть у таких обставинах кожен знаходить свої способи адаптуватися й рухатися далі. Після евакуації з Нікополя наша героїня приїхала до Запоріжжя, де її зустріли рідні — тітка та двоюрідна сестра-ровесниця. Ця зустріч, за словами Насті стала гарним прикладом того, як рідні просто залишаючись поруч, можуть дати тобі необхідну підтримку та допомогу. Настя каже, що перші її дії після прибуття - це просто хотілося сісти й видихнути. Це все, що вона могла зробити для себе в той момент. Після Запоріжжя, дівчина вирушила у Черкаси, де живе вже два роки. Зізнається, що найважчим стало те, що довелося будувати нове коло спілкування практично з нуля. Проте, замість того, щоб пасивно чекати, Настя вирішила діяти: у Черкасах почала активно шукати місця, де можна знайти нових друзів, і будувала довірливі стосунки з місцевими жителями. Проте, як вона зазначила, процес формування нових зв'язків вимагає часу.
СХ (26:34 - 26:59)	І це було найважче. Те що ти це все робиш з самого початку, в тебе немає ніякої основи і ти сам будуєш все знов.Ти втратив те що нажив за той минулий час і тобі важко прийняти що все знову треба робить. Що це зовсім інші обставини зовсім інші люди довкола тебе.
Ведуча. Спокійна музика	Анастасія не лише адаптувалася до нового життя, але й змогла знайти баланс між навчанням, роботою та власними інтересами. Вона навчається в педагогічному університеті й переконана, що обрала саме ту професію, яка їй підходить. Паралельно працює з дітьми в дитячій кімнаті ресторану, що дозволяє їй поєднувати навчання й роботу завдяки зручному графіку. Крім того, вона відкрила для себе нове хобі — картинг, яке стало джерелом натхнення та способом розслабитися. Це дозволяє їй підтримувати внутрішній баланс і гарно проводити час. Зараз вона відчуває себе комфортно: всі важливі сфери її життя гармонійно поєднані. Переїзд змінив не тільки звички нашої героїні, а і її ставлення до музики. Раніше вона була більш вимогливою і зосереджувалася на одному жанрі, як-от альтернатива чи рок. Це було захопленням і своєрідною колекцією. Наразі все змінилося:
СХ (27:57 - 28:42)	Після переїзду для мене музика стала про проживання емоцій. І будь-яка вона, яка б не була — навіть максимально абсурдні пісні або якийсь поп-жанр — все пішло в плейлист, все змішалося. Тепер для мене головне текст, щоб я розуміла, про що йдеться, і це перегукувалося з тим, що я відчуваю. Якщо б я з минулого зустріла себе теперішню і дізналася, що я слухаю, то, напевно, я б себе засміяла. Але зараз мене це влаштовує."
Ведча. Спокійна музика	За два роки проживання у Черкасах, Анастасія помітила за собою нові звички, які допомогли їй рухатися далі після переїзду.
СХ (28:51 - 29:26)	Перше звісно це оточувати себе людьми. Тому що в мене було відчуття, що без людей я просто зійду з розуму, та й все. А оточувати себе людьми і потрапляти в ситуації, коли ти між людьми. А також - гуляти. Дуже багато я гуляла в перший рік, я прямо відчувала необхідність гуляти і ходила з музикою. І в мене досі залишалась ця звичка, але ходити я стала набагато менше. Але ця звичка досі зі мною.
Ведча. Спокійна музика	Анастасія розповіла, що не бачить себе у Нікополі в майбутньому. Хоча вона любить це місто, вона знайшла свій спокій і комфорт у Черкасах. Поки що

	Черкаси не стали для неї домом. Вона вважає, що для того, щоб відчути себе вдома, їй не вистачає справжнього людяного кохання.
СХ (29:44 -30:09) (30:10 - 30:42) об'єднати	Люблю це місто, обожнюю, але не бачу серед тих людей.Тому не планую повертатися, в основному. Як бачу, в своє майбутнє є два варіанти. Або я вивчусь і поїду закордон, або за цей час, поки я вчусь, я знайду собі партнера в Черкасах, людину яку зможу покохати, і ми залишимось тут. "Єдине, що мене може вкорінити тут, це якесь кохання і це буде людина, яка дасть мені відчуття дому. Тому що в нас буде спільний побут певний і тоді вже буде називатися домом. Поки я одна і можу переміщатися вільно, то тут це не дім. Це тимчасовий етап."
Ведча. Спокійна музика	Анастасія розповіла, що більшість своїх мрій і цілей, які вона поставила ще у 2021 році, вже досягла. Це дало їй відчуття завершеності й дозволило зосередитися на нових напрямках. Зараз її мрії включають розвиток у сфері автоспорту, а також продовження активного волонтерства, яке стало невід'ємною частиною її життя. Героїня з натхненням досліджує нові можливості та продовжує розвиватися в улюблених сферах. Вона зізнається, що нічого не хотіла б змінювати у своєму минулому.
СХ (31:14 - 31:38)	Мені не треба допомога там, хоч це був важкий етап. Всі рішення, які я приймала, правильні. Сталося, як мало бути, і я це ціную, бо тепер я маю те, що здобула своєю працею. Я обожнюю людей, які поруч зі мною, і те, чим я займаюся зараз."
Ведча. 31:58 - пісня *Wonderful Life.* *Зробити початок наростаючим.* *35:27 - зробити пісню тихіше, додати фонову музику*	На завершення нашої розмови ми запитали Анастасію про пісню, яка зараз найкраще відображає її життя. Вона назвала декілька композицій, але серед них виділила пісню британського дуету Хатс *Wonderful Life*. Ця пісня символізує її ставлення до теперішнього моменту — прийняття, вдячність за пройдений шлях і спокійне сприйняття того, що життя, попри всі виклики, може бути прекрасним. Наша героїня поділилася своїми історіями про переїзд, зміни у вподобаннях та музиці, нові звички та вплив евакуації на її сприйняття життя. Анастасія відзначила, що складний досвід тільки загартував її характер, допоміг сформувати нові цілі та знайти внутрішню силу. «Кожна історія — це ниточка у великому полотні життя, і навіть у найважчі моменти ми можемо знайти силу, щоб рухатися вперед. Нехай ці мелодії нагадують, що ми здатні творити нові гармонії, навіть із фрагментів минулого. Дякую, що були зі мною у подкасті "Втрачені мелодії, знайдені історії". З вами була я, Анжеліка Заставенко. Усі пісні, які ви почули у нашому подкасті підлягають авторському праву! До нових зустрічей, де ми знову відкриватимемо щось важливе, щире та що надихає!»
Відбивка (35:30 - 36:30)	

Епізод 2
Назва подкасту: «Втрачені мелодії - знайдені історії»
Епізод: 2
Жанр подкасту: нарис
Тривалість аудіодоріжки: 25 хвилин

Заставка	
Ведуча Фонова музика (00:53 - 01:33)	Війна змінила звучання багатьох міст. Одні стихли, інші — заговорили тривожними сиренами. Але є люди, для яких музика не просто тло, а частина їхньої ідентичності. Навіть коли рідне місто опинилося в окупації, всередині них і далі звучать мелодії минулого — живі, теплі, свої. У цьому епізоді ми знайомимо вас із Валерією — дівчиною з містечка Чернігівка, що на Запоріжжі. Сьогодні її рідне місто — в окупації. Але попри тишу, яка оселилася там, в її пам'яті все ще звучать такти улюблених пісень, спогади про концерти та фестивалі.
СХ (01:34 - 02:07) 01:34 -02:36 - спокійна музика 01:59 - 03:57 - фонові звуки	Мене звати Валерія, я з Запорізької області, з невеликого містечка Чернігівка. Наразі вона знаходиться під окупацією, на жаль. Але якщо згадати моє життя до, то я точно можу сказати, що воно було насиченіше, ніж зараз. І, в принципі, вже виходячи з цього, можна зрозуміти, що моє життя буквально з дитинства було пов'язане вже з музикою. Тому що, дійсно, всі концерти відвідувала, які тільки можливі. Якісь фестивалі. У мене мама співає, тому я завжди була серед музики.
Ведуча 02:08 - 03:57 - спокійна музика Фонові звуки продовжуються	До окупації Валерія жила з батьками, мріяла та будувала величезні плани на майбутнє.
СХ (02:14 - 002:49) 02:14 - 02:49 - спокійна музика 02:50 - 03:00 - фонові звуки, пустити подовше	На той період я вже закінчила школу. Вже вступала до ЗНУ і вступала я на спеціальність журналістика. Загалом так вийшло, що я вступала на перший курс заочно і далі я вже планувала піти на стаціонар. Але так як вийшло, що період окупації вийшов на другий семестр 1 курсу і окупація, потім ще виїзд з окупації… Тому, це було якось так. Плани звичайно в мене були, можна сказати, грандіозними? Тому що от я хотіла вийти на стаціонар і піти кудись працювати журналістом у редакцію, але вийшло як вийшло.
Ведуча 03:01 - 03:19 - звуки вулиці	У кожного міста — свій саундтрек. Він складається з дрібниць: сміху на вулиці, пісень із вікон, гулу базару чи музики, що лунає зі сцени на площі. І коли ці звуки раптом зникають — місто ніби завмирає. Проте Чернігівка для Валерії була повною особливих звуків:
СХ (03:20 - 03:40) 03:39 - 04:13 - музика піаніно СХ (03:41 - 03:55)	Напевно це постійний звук машин, сміх дітей і дорослих. І цей ранковий спів пташок, коли ти прокидаєшся, тільки буквально сонячне проміння б'є у вікно і ось оцей спів пташок. Ще б додала звуки оплесків. Як я казала раніше, я їздила по різних фестивалях, концертах і цей звук оплесків був буквально всюди.
	Приїхавши сюди, я хотіла б сказати, що так є, але їх немає просто. Тут це зовсім по іншому. Життя кардинально змінилось. Тут немає чогось того, що нагадувало б мені про дім. Звичайно, тут ті самі машини, там сміх дітей, це все, але це не те.
Ведуча 03:55 - 04:13 - початок	Існують пісні, які з першої ноти переносять нас у минуле. У конкретний день, мить, емоцію. Для когось це музика з дитинства, для когось — пісня, що

пісні L.P. — *"One Last Time"* *Зробити її тихою, з наростаючим початком*	звучала в навушниках у момент щастя. Валерія згадала пісню, яка для неї стала саундтреком мирного життя. L.P. — *"One Last Time"*.
СХ (04:13 - 04:16) - (05:13 - 05:42) 04:17 - 05:12 - Нормалізувати гучнсть пісні L.P. — *"One Last Time"* до нормальної. 05:13 - 05:42 - знизити гучність пісні до -15 Дб. 05:43 - 06:16 - нормалізувати гучність.	Зараз на думку мені прийшла пісня L.P. — *"One Last Time"*.
	Вона пов'язана напевно з тим, що коли був цей день молоді, я сиділа на гойдалці і чекала своїх подруг. Я просто сиділа на гойдалці і якраз зазвучила ця пісня. І вона, в принципі, напевно після цього стала таким нагадуванням про дім, нагадуванням про те щасливе життя, яке було. Загалом, якщо взяти пісні,, які нагадують про дім, то вона не одна звичайно, дуже багато і дуже багато ще з ним пов'язано. Але весь саме ця пісня, коли я її переслуховую, то радісно нагадує про щасливе, що було.
Звук сирени (06:15 - 06:39)	
Ведуча 06:40 - 11:43 - спокійна музика	Навіть у найскладніших обставинах люди часто тримаються за звичне життя — поки це стає неможливим. Є момент, коли страх перестає бути фоновим, а стає реальністю, яка стукає у двері. В умовах окупації кожен день міг змінити все. Звуки за вікном, незнайомі обличчя на вулицях, постійне відчуття тривоги — це ставало новою нормою. Але був момент, коли навіть ця "норма" тріщала по швах. Коли ж настала та остання крапля для Валерії?
СХ (07:10 - 07:28)	Напевно, в той період, коли почали вже ходити по квартирах, будинках. Ну, ситуація загалом і так була напружена уже, а коли ти просто сидиш в будинку і і ти бачиш, як в двір заходять люди зі зброєю просто такі, ну... Від таких... Ну ти не знаєш, що очікувати і це просто... Це ще більше дає на нерви
Ведуча Спокійна музика продовжується	Жити під окупацією — означає постійно тримати в голові план: що робити далі. Слухати новини, рахувати дні, чекати змін. І водночас намагатися триматися за щось звичне, хоча б за спогади. Валерія поділилася, як минули для неї перші тижні під окупацією — і як поступово прийшло рішення виїжджати.
СХ (07:51 - 08:20) - (08:21 - 08:56)	Життя в окупації. Воно було нестерпним просто. Ось і все. Перший оцей період з повномасштабки початку. Ти… ти буквально на нервах ти не можеш спокійно спати, десь ти чуєш вибухи якісь. Плюс ось оці колони техніки, які їдуть. Світломаскування ти просто сидиш і цілими днями ти тільки те й робиш, що читаєш десь новини і чуєш, як десь щось взривається. Тому... Це дуже сильно било по психіці. Ну... Перший оцей період, перші два тижні - це було найважчим. Загалом, в окупації, я прожила півтора місяця. І ось оці півтора місяця спочатку ми ходили до рідних. Тому що десь чули, що якби ось мають там до нас зайти чи ще десь щось, уже нас звільнити. А потім, якби ми розуміємо, що нічого такого не відбувається і якісь новини були, ми чули, які невтішні. І ось так ми жили загалом півтора місяця. Вже думали про виїзд. Виїзд був, в принципі, несподіваним.
Ведуча	Виїзд з окупації — це завжди ризик і невизначеність. Ніхто не давав гарантій,

Спокійна музика продовжується	що дорога буде безпечною, а сама можливість залишити окуповане місто часто залежала від випадковості. Волонтерських маршрутів було обмаль, допомоги вистачало не всім, тому багато людей змушені були шукати спосіб врятуватися самотужки.
СХ (09:24 - 09:58)	Виїжджали ми абсолютно самостійно через знайомого і все. Коли ми намагались зв'язатися з волонтерами, ну, загалом не лише за себе, а за інших людей також, нам просто сказали, що типу вам потрібно добратись до Бердянську. Але є люди, в яких немає можливості добратись до Бердянську, типу, що їм робити? І там якось всі намагались до якоїсь там траси, щоб добратися, а потім, ну, людей забрали. Але, але типу сказали: "Ні" Ну, цей момент ми розуміємо, що виїзд не буде надано.
Ведуча Спокійна музика продовжується	Дорога — це завжди емоційні гойдалки. Страх, невідомість, тривога за кожен наступний кілометр, за кожен блокпост. І водночас — надія, що після всього цього буде зустріч із домом і безпекою.
СХ (10:14 - 11:03)	Багато чого. Буквально це було від страху до полегшення. Звичайно, ці всі блокпости, які викликали страх невідомість, ну, ти буквально ти їдеш від одного блокпосту до іншого і ти не знаєш, що тебе очікує. Тим паче, коли ти буквально чула і те, що там і розвертали машини назад, а вони вже проїхали половину дороги. І я не знаю, і просто десь не пропускали і взагалі, що тебе будуть чекати на цих блокпостах, ти ти просто не знаєш. Крім цього, ти ще відчуваєш, що це неймовірну тугу. І оце розуміння, що ти хотіла там виїхати десь додому, але не з таких обставин. І це ще більше навіювала якийсь розпач, якийсь сум. Звичайно, коли ми доїхали вже до наших блокпостів, то це було якесь полегшення, це це прям радість була якась.
Ведуча Спокійна музика закінчується 11:12 - 12:34 - тривожна музика зі звуками	Коли навколо стільки напруги, емоцій і страху, навіть музика, яка зазвичай підтримує, стає просто фоном. Її ніби чуєш, але не сприймаєш повністю — у голові постійно інші звуки, думки, відчуття. Валерія згадала момент, який особливо закарбувався у її пам'яті під час виїзду.
СХ (11:27 - 11:46) - (11:47 - 12:28) Тривожна музика зі звуками 12:14 - 12:29 - посилити фонові звуки	Так, була пісня одна. Вона була буквально на повторі, але я не можу згадати її назву. Можливо це через якісь мої емоції, тому що в голові ось оце все. Найбільше мені запам'ятався звук. Це був на ну, уже на передостанніх блокпостах. А коли ми виїжджали, перед нами була ще одна машина. І буквально, я бачила, там були хлопці якісь. І ось оцей звук розбитого телефону, коли росіяни просто передивлялись в них буквально все. Ну стоїть хлопець з ноутбуком, один просто щось стоїть там збоку і в нього дивляться телефон, потім цей телефон просто вони підходять назад до машини. І просто цей телефон розбивається, то чуєш цей звук і потім вони ще в нього наступають, буквально ти прям чуєш цей тріск. Це було жахливо і страшно.
Ведуча 12:28 - 15:50 - спокійна музика	Виїхати з окупації — це завжди сильні емоції. Спершу — неймовірне полегшення: нарешті свобода, нарешті безпека! Але щойно стихає адреналін, на душу приходить сум.
СХ (12:41 - 13:14)	А потім знову туга. І коли ти бачиш, що буквально сталось з тими самими полями, просто ти ще проїжджаєш цю всю дорогу і ти бачиш, типу десь написано на паркані діти, люди з оцими пов'язками на руках, білими. Просто спалені ще, автобуси, машини. Ти це все починаєш згадувати і це було неймовірно боляче. І окрім цього ти ще розумієш, що в тебе залишились якісь рідні та друзі і і тобі вже не дуже легше стає.

Ведуча	Валерія з рідними все ж таки доїхала до Запоріжжя. Там їх зустріли близькі, а разом із безпекою повернулося і відчуття свободи.
СХ (13:25 -13:57)	Перша думка: я можу вийти спокійно. Коли ти просто сиділа вдома під час окупації, ну, я нікуди не виходила. Я просто сиділа вдома, собі спокійно читала книги, тому що це єдино, що мені, в принципі, дозволялося. Заспокоює якось, і просто поринаєш туди в інший світ, і вже легше якось жилось. От, відійти від цих-сих новин, від цього-сього, що відбувається, і, чесно, я просто тікала в інші світи, і просто собі читала все. А тут я просто приїхала і така: вау я можу вийти прогулятися. І це класно
Ведуча Спокійна музика продовжується	У Запоріжжі Валерія нарешті змогла трохи видихнути. Поруч були рідні, підтримка волонтерів і найголовніше — відчуття, що ти більше не сам наодинці з війною. А далі почався новий етап — пошук тимчасового прихистку і дорога в Черкаську область.
СХ (14:17 - 14:51)	Тут варто розпочати з того, напевно, що самотність я вже відчувала, навіть, ще бувши в окупації. Тому що до цього ти жива, що були якісь плани, а потім якийсь того момент просто вони сходять на ні. Єдине, що було чудово, це що зі мене були поруч рідні. Наприклад, з друзями я не могла зустрітись. Виїхавши, ну, я розумію, що і друзі, і рідні, вже десь там ще дальше, ніж були. Тому, в принципі, самотність, ну, типу, і так і ні, я не знаю, якимись моментами, типу щось. Спілкування з людьми, я спокійно можу спілкуватися з новими людьми, для мене це не буде якоюсь катастрофою.
Ведуча Спокійна музика продовжується	Музика для Валерії — не просто супровід буднів, а справжній компас емоцій і стану душі. Навіть далеко від дому, за новими обставинами, вона не уявляє свого життя без улюблених мелодій у навушниках.
СХ (15:05 - 15:50) 15:34 - 15:50 - пісня Тараса Чубая - Пісня поміж нас, зробити її тихою з наростаючим початком Далі нормалізувати до звичайної гучності 16:24 - 16:32 - знизити гучність до мінус 7,5 Дб, потім нормалізувати	Музика завжди була зі мною. Ну, всюди. Якщо до цього це були якісь концерти, або, звичайно, я просто ходила, слухала музику в навушник, якби просто щось робила вдома, я не знаю, там робила уроки, я слухала музику, я прибирала, слухала музику, тобі, звичайно, я вже виїхала. Музика так само вона поруч завжди зі мною. Я без навушників, без музики взагалі не бачу свого існування. Просто буквально якщо я збиваю навушники вдома, я кудись там їду, або йду. Це означає, що я повертаюся, я беру навушник, і тільки потім я йду. Щодо пісень, ну, їх дуже багато. Мені простіше, напевно, просто назвати виконавців самих, ніж всі пісні, які переслуховую, які нагадують мені про щасливе до. І з такого, що нового мені відкрилось, я можу сказати, що ця пісня **івасюка поміж нас**. Тим паче коли ти бачиш дуже багато варіації її, ну, в дійсно, мені ця пісня відкрилась просто. Вона стала як буквально ковток свіжого повітря.
Ведуча 17:02 - 22:34 Спокійна музика	Для кожного з нас пісня має свою історію, свої асоціації і зміст у серці. Вона може стати емоційним ключем до важливих моментів, нагадувати про рідні місця чи про щасливі часи, коли все було інакше. А може бути чимось зовсім новим.. Для нашої героїні музика стала саме тим містком між її минулим у рідному місті та новим життям після виїзду з окупації.
СХ (17:28 - 17:58) - (17:59 - 18:27)	Я використовую музику, але я не можу прямо сказати на всі сто відсотків, що я це вже пережила, тому що я досі ці пустити не можу. Я відкриваю для себе якісь нові треки, нових виконавців, але дуже часто я просто переслуховую щось старе, те, що нагадували мені про якісь щасливі моменти мого того життя і яке було щасливе до. Тому не можу сказати, що я це пережила, я це відпустила. Так, я використовую музику, але поки я це ще не відпустила.

	Починаючи ось цей новий етап у своєму житті, я відкрила для себе і новий жанр музики, який я до цього взагалі не любила, це джаз, джаз, блюз, ось в цьому направленні зараз рухаюсь, і в мене, по листі, дуже, прям дуже багато якихось джазових пісень. Єдине про що я жалкую, навіть не жалкую, можливо, єдине що мені шкода це те, що у нас дуже мало ось цього джазового направлення в Україні, дуже мало якихось 100 гуртів, виконавців, мені подобається те, що я чую, але мені цього мало.
Ведуча Спокійна музика продовжується	Після всього пережитого особливо важливо знайти те, що не лише допомагає заспокоїтись, а й дає силу рухатись далі. Для Валерії такими опорами стали улюблені заняття — вона працює SMM-фахівчинею у квітковому магазині, читає, почала писати власну книгу й постійно шукає щось нове, адже не любить довго сидіти на місці. Особливе місце у її житті займає танець — навіть попри те, що вона відвідувала лише танцювальний гурток, хореографія залишила глибокий слід у її душі. Кожен адаптується до нових умов по-своєму, і саме ці захоплення, внутрішній рух і відкритість до нового стали для Валерії тим фундаментом, на якому вона поступово вибудовує своє «після».
СХ (19:13 - 19:54)	Приїхавши сюди, я почала з собою помічати те, що мені хочеться більше десь гуляти. Я почала, в принципі, десь більше ходити, гуляти. І навіть зараз мені нудно сидіти вдома. Я буквально приїжджаю з роботи і мені просто хочеться десь походити. Мені нудно сидіти вдома. Ну, і звичайно те, що залишилося зі мною з дому ще, це читати, це буквально те, що мені допомагало утриматися ось на плаву, і те, що мені допомагає зараз. Коли я хочу відволіктися від чогось, просто від якоїсь втоми, від чогось складного в житті, я просто беру книгу і спокійненько собі читаю, поринаю якийсь інший світ, і все. І життя тут стає набагато прекраснішим і яскравішим.
Ведуча Спокійна музика продовжується	З огляду на все, що Валерія вже пройшла та як змогли допомогти їй нові звички й підтримка близьких, настав час подивитися в майбутнє. Уявімо, що попереду — чистий аркуш, куди можна вписати нові мрії й плани. Чи бачить вона свій шлях повернення додому, коли це стане можливим? І чи може вона назвати своє життя в Черкасах не просто тимчасовим прихистком, а справжнім домом?
СХ (20:21 - 20:51)	Чесно кажучи, важко відповісти на це питання, тому що з одного боку я зараз рухаюся на тому вайбі: як день прожила — вже добре, і я не дивлюся дуже далеко в своє майбутнє, бо просто не можу його побачити, бо не знаю, що мене чекає. А з іншого боку, в мене все ж є якісь плани, і дивлячись на ці плани — вони мені подобаються. Чи хочу я повернутися туди? Ну, я, звісно, хочу повернутися, проте я не впевнена, що житиму там. Приїхавши сюди, я не відчуваю тут свій дім, як щось рідне. На жаль, для мене тут все чуже.
Ведуча Спокійна музика продовжується	Пройшовши через випробування, що змінили кожен день її життя, Валерія змогла по-новому поглянути на власні прагнення. Те, що раніше здавалося непохитним, тепер може перетворитися на нові цілі або зовсім інші мрії.
СХ (21:06 - 21:48)	Не існує нічого неможливого. Це та фраза, якою я повторю собі кожен день. Вона буквально стала моїм кредо, напевно. Коли в тебе випускаються руки і ти така все я втомилася, вже нічого не можу, і після цього ти така так, все буде добре, не існує нічого неможливого, ти зовсім впораєшся, все буде окей. Щодо мрій, то, в принципі, нічого не змінилось. Я просто хотіла подорожувати, десь відкривати щось нове для себе, відвідувати театри, кіно, якісь галереї, подорожувати в нові міста, нові країни, дізнавати щось нове, і, в принципі, зараз те саме. Щодо цілей, то зараз у мене одна ціль. Напевно це життя, це

	прожити його щасливо.
Ведуча Спокійна музика закінчується 22:22 - 22:35 - пісня Мії Рамарі - Між сірими днями і дощем. Зробити її тихою з ефектом наростання 22:36 - 23:28 - збільшити гучність пісні до норми. В кінці дати ефект згасання	Сьогодні ми мали можливість послухати історію Валерії, яка, пройшовши через важкі випробування, знайшла силу рухатися далі і будувати своє життя в нових умовах. Вона поділилася з нами своїми переживаннями, думками і, звісно, музикою, яка стала важливим супутником на її шляху. Наостанок Валерія поділилася піснею **Мії Рамарі - Між сірими днями**, яка найбільше відображає її життя сьогодні. Це була пісня, що наповнює її силою, допомагає пройти через найскладніші моменти і нагадує, що навіть після всього пережитого можна знайти шлях до світла. Ми дякуємо Валерії за її відвертість і бажаємо їй усього найкращого на цьому новому етапі її життя. Дякую, що були зі мною у подкасті “Втрачені мелодії, знайдені історії”. З вами була я, Анжеліка Заставенко. До нових зустрічей, де ми знову відкриватимемо щось важливе, щире та що надихає!
Відбивка (23:42-24:30)	

Епізод 3
Назва подкасту: «Втрачені мелодії - знайдені історії»
Епізод: 3
Жанр подкасту: нарис
Тривалість аудіодоріжки: 31 хвилина

Заставка 00:00 - 00:50	
Ведуча (00:51 - 01:23) - Спокійна музика	21-річний Артем Ліфінцев родом із прифронтового міста, яке назавжди змінилося після початку окупації. До війни він жив життям звичайного хлопця — навчався, проводив час із друзями, будував плани, мріяв про подорожі й творче майбутнє. У цьому повсякденному ритмі важливе місце посідала музика: вона була для нього не просто фоном, а способом висловити себе, пережити емоції й віднайти внутрішню рівновагу у світі, що постійно змінюється.
СХ (01:24 - 01:46) Спокійна музика	Взагалі, родом я з квітучої Херсонщини, а саме з міста Новокаховка. До окупації життя було чарівне. Кожного дня до університету, під час канікул, карантину, я виходив гуляти з друзями. Ми ходили на набережну, брали собі чай, снеки та спокійно спілкувалися про майбутнє наше життя. Роль музики у цьому житті дуже важлива. Я дня не міг обійтися без музики. Готую страву, музика, щось пишу, займаюсь, прибираю, також музика. Дуже важлива для мене була музика, особливо така енергійна.
Ведуча (01:47 - 02:13) - Спокійна музика	До того, як життя розділилося на «до» і «після», у кожного з нас були свої мрії, щоденні справи й плани на майбутнє. Ми ходили на навчання чи роботу, будували кар’єру, обговорювали з друзями великі й малі цілі, не замислюючись, що все це може обірватися в одну мить. Артем і сам навчався в Запорізькому національному університеті. Плани на майбутнє в нього були величезні. А його велика родина підтримувала його та допомагала.

СХ (02:14 - 02:47) (02:48 - 03:14) Спокійна музика	До окупації у нас була велика родина. Це я, мама, мій молодший брат, бабуся, вітчим. Звісно, що я, як то кажуть, жив на дві родини, адже було прийнято рішення, аби мені не заважав молодший брат і навчатися, і готуватися до іспитів. Я жив у бабусі, на вихідні приходив до мами. Ми часто збиралися за дружнім столом, обговорювали, як у кого пройшов тиждень, ну і згадували минулі часи.
	Так, у Новій Каховці у мене залишаються вітчим, мій дідусь. Він намагається зв'язатися щодня із нами, він розповідає про обстановку в місті, про ситуацію біля нашого будинку, у нашому будинку. Звісно, що дуже складно щодня виходити на зв'язок, адже у Новій Каховці немає ні інтернету, ні світла, доволі рідко з'являються, на жаль, погодинно.
Ведуча (03:14 - 03:38) - спокійна музика	Ми рідко замислюємося над тим, як звучить наше повсякденне життя — поки не втрачаємо ці звуки. Шум знайомих вулиць, гомін базарів, сміх сусідів у дворі чи улюблені пісні, що лунають з відкритого вікна — усе це створює унікальний саундтрек нашого дитинства, юності, нашого дому.
СХ (03:39 - 04:18) Спокійна музика з елементами фонових звуків	Своє рідне місто я б описав, напевно, звуками води. Для мене це дуже важливо, адже ми живемо на березі Дніпра. І наше місто називається містом родніков. тому що у нас налічується понад 30 рідників у місті і це неймовірно класно тому коли ти йдеш по набережні ти чуєш як тече вода також можна додати ще і звук дерев, адже у нас окрім річки є ліс і це було неймовірно, коли ти заходиш у ліс і є такий вітерець, наші дерева качаються і створюють таку дуже гарну і якісну атмосферу.
Ведуча (04:19 - 05:03) - спокійна музика	Звуки — це не лише частина довкілля, а й ключ до найтепліших спогадів. Вони здатні повернути нас у минуле точніше, ніж фото чи слова: до конкретного моменту, місця чи відчуття. Іноді достатньо почути знайому мелодію або шурхіт дерев за вікном, щоб знову опинитися вдома — там, де було спокійно й безпечно. У розмові з Артемом ми спробували доторкнутися до цієї чуттєвої пам’яті. Пригадати ті особливі звуки, які закарбувалися в його серці — голоси рідних, атмосферу вулиці, де він виріс, або шелест вітру, що приносив знайомі запахи літа. Те, що залишилося з ним навіть після втрати дому.
СХ (05:04 - 05:53) Спокійна музика + фонові звуки гри у футбол	Про спогади можна казати багато, особливо які пов'язані зі звуками рідного міста. Я займався футболом і тому для мене, можна сказати, що трішки і футбол нагадує рідне місто. Коли хтось б'є м'ячиком, якось в мене починаться тригери, як то кажуть. І мені здається, що я вже у своєму місті. Ми граємо з хлопцями у футбол. Коли чую свисток від дітей на вулиці, теж здається, що я десь на змаганнях з футболу, адже я приїду в футбол доволі тривалий час, це 10 років, тому ось так.
Ведуча (05:53 - 06:17) Спокійна музика плавно переходить в пісню Nemo «The Code».	Артем зізнався, що знайти пісню, яка б точно передавала щасливі миті його життя до війни, виявилося надзвичайно складно, бо він меломан. Проте він погодився, що трек переможця Євробачення Nemo «The Code», хоч і вийшов уже після початку повномасштабної війни, дуже точно відображає його внутрішній стан і той час, який він пережив до змін
Звук сирени Блок 2. Ведуча (07:32 - 07:56) Спокійна музика	Життя під окупацією приносить багато невизначеності і страху, змушуючи робити складні вибори заради власної безпеки. Кожен день наповнений тривогою, а межа терпіння поступово стирається під тиском реальності, що нависає над рідним домом. Кожен сам відчуває, коли настає остання крапля, яка змусила приймати важке рішення про виїзд.
СХ (07:56 - 09:17) Спокійна музика	Насправді яка остання крапля того, що я виховав в окупації, я навіть не скажу. Так, були часті обстріли, особливо, коли наші хлопці давали гайки ворогу.

	Дуже часто ворог навмисно обстріляв нову каховку. Часто бачив руйнування, на жаль. А прямо останні краплі, я не знаю, що сказати тут. Можливо, те, що наближався новий навчальний рік, І ми з сім'єю вирішили, що я буду виїжджати до Запоріжжя, де і знаходиться мій університет, де знаходяться мої одногрупники, які ще залишалися там. Ну і дуже хотілося мені на українську сторону. Я розумів, що буде дуже важко виїжджати, буде дуже багато перевірок, втім наважився все ж таки.
Ведуча (09:17 - 09:58) Спокійна музика	Щоденні справи, які раніше здавалися простими і буденними, раптом стають складними випробуваннями — від банальних покупок до пошуку безпечного місця. Артем розказав нам, як виглядало його повсякденне життя в цих непростих умовах. Що саме давалося найважче, з чим доводилося боротися кожного дня
СХ (09:58 - 10:47) (10:48 - 11:14) Спокійна музика	Повсякденне життя в окупації виглядало однотонно, як то кажуть, як день сурка. Адже щодня прокидався, а так у мене була можливість навчатися. Я виходив на пари, як тільки міг. Пари, допомагав батькам, гуляв з братом і все. Тобто щоденно ось так. Ну і писав знайомим друзям, якого справа, адже дуже хвилювався за кожного і кожну.
	Найважчим було те, що ти не знаєш коли, куди прилетить ракета, снаряд. Тобто ти чуєш звуки вибухів і розумієш, що воно може прилетіти до тебе в будинок.
Ведуча (11:14 - 11:57) Спокійна музика	Рішення покинути рідний дім — одне з найважчих у житті. Воно завжди пов’язане з великою внутрішньою боротьбою, страхом за майбутнє та невідомістю, що чекає попереду. Особливо складно зробити цей крок, коли позаду залишається все знайоме — місця, люди, спогади. Артем поділився, як саме визрівало це рішення у нього, скільки часу знадобилося, щоб наважитися, і чи були поруч ті, хто підтримав у цей непростий момент
СХ (11:58 - 15:54) Спокійна музика	Рішення про виїзд ухвалювалися доволі тривалий час, адже хтось був за, хтось проти, в проти, в якому сенсі, дуже хвилювалися за мене, адже щодня ми читали новини, як когось не пропускають, фільтрації, жорсткі розмови, забирають на подвал в полі. Була підтримка, звісно, зі сторони мами, бабусі. Вони хотіли, щоб я виїхав. Вони допомагали мені з грошами. Вони не збирали ту суму, яка була потрібна для перевізника. І все ж таки у серпні місяці було вирішено, що я поїду з нової каховки.
	Виїжджав я сам, тобто з перевізником мене забрав перевізник. Це була група людей. Волонтери не допомагали, адже їх просто не пропустили. Звичайна людина, яка перевозить людей. Швидко. 19 серпня, як пам'ятаю, зараз мене забрав мікроавтобус і ми поїхали. По дорозі до Васильівки ми зустріли 12 блокпостів, як зараз пам'ятаю. Кожний блокпост нас перевіряли, документи чоловіків змушували знімати футболки, щоб перевірити, чи є частини від автоматів, показували пальці, щоб можна було побачити порох між пальцями. Після того, як ми приїхали в Васильівку, ми чекали доволі тривалий час, адже черга із машин була величезна, величезна, величезна. Як було діло, нам спочатку запропонували, щоб хтось заплатив 5 тисяч і нас пропускають відразу. Я вирішив відразу заплатити, щоб ми приїхали день у день. На жаль, в той день окупанти були дуже злі, тому нічого не вдалося, нам довелося чекати. Чекали день, приїхали на наступний, на жаль також не виїхали. Повернулися у Васильівку, переночували вже другу ніч, повернулися на третій день і вже тоді нам вдалося виїхати. Нас рятував малюк, який був з нами в машині, адже він плакав Виїхали, пройшли останній блокпост. Почалась сіра зона, це розбиті будинки, дуже багато видно снарядів, вирв від снарядів. І коли ми стояли в

	черзі, знову ж таки, там була черга, з машини, яка виїжджала, Окупанти почали стріляти, ну, залякувати нас. Але вже не вдалося запугати. Пам'ятаю, що коли ми приїхали останнім блокпостом, я принципово взяв російську сім-карту, зламав її і викинув, щоб це побачили окупанти з блокпосту.
Ведуча (15:55 - 16:28) Спокійна музика	Момент прощання з домом часто закарбовується не лише у пам’яті, а й у тілі - через звуки, запахи, погляди. Інколи тиша може звучати гучніше за вибухи, а коротка фраза, кинута на прощання, залишається з людиною на все життя. Ці звукові фрагменти стають частиною великої внутрішньої історії, яку важко переказати словами. Емоцій може бути настільки багато, що їх неможливо розділити - вони нашаровуються одна на одну, стискають грудну клітку і лишають по собі слід.
СХ (16:28 - 17:00) (17:01 - 17:49) Спокійна музика. Фоновий звук - голоси людей знизити до -15 Дб.	Особливо під час виїзду мені запам'ятався багато голосів людей, які спілкуються між собою, які не бачили один одного не разу в житті, але об'єдналися, аби виїхати. Також запам'яталось, мені дуже багато чув, як діти плачуть, адже маленькі хочуть їсти, плюс спека була. Ну і також, звісно, вибухи. Це, по-перше, вночі були вибухи. Окупанти працювали, на жаль, по території України, було джудно вил вирішили нас напугати.
	Емоції були в мене різні. Це і страх, це і полегшення, це і тривога. Адже не знав, що буде. Не знав, що буде на жодному з блокпостів. Не знаю, що в голові у того російського військового, який перевіряє тебе, твій телефон, твої речі і так далі. Різні були емоції. Вже коли виїхали, звісно, було полегшення. А коли ми побачили український блокпост, український прапор наших вогнів, то, звісно, вже пробивало на сльози. Ти був радий, що нарешті ти почув солов'їну мову і дістався того клаптику землі, про який мріяв всі ці три дні.
Ведуча (17:49 - 18:32) Спокійна музика	У важкі моменти життя багато хто шукає точку опори — щось, що допомагає не зламатися, не втратити себе. Для когось це розмова з близькою людиною, молитва чи улюблена книга. А для інших — музика, яка стає своєрідним прихистком, місцем, де можна заховатися хоча б на кілька хвилин. Проте для Артема в той період навіть музика не могла стати порятунком. Він зізнався, що був настільки виснажений і приглушений емоційно, що жоден звук не міг пробитися крізь ту напругу. Музика, яка раніше надихала і підтримувала, тоді ніби зникла з простору — разом із відчуттям безпеки та спокою. Тільки на підконтрольній Україні території він зміг видихнути, з чим він поділився з нами.
СХ (18:32 - 19:03) Спокійна музика	Неймовірну радість і полегшення на душі. Для мене це було одним з найкращих моментів за час повномасштабної війни. Я дуже радий був побачити Збройні Сили України. Швидесенько також вони нас перевірили, все було добре. Вони, знаєте, такі чистенькі, чистенька форма, наче хлопців. Не те, що окупантів, вони вабородні, неприємні. Наші хлопці, це було неймовірно. Бачите їх. Хотілося обійняти кожного, подякувати за те, що захищають нашу землю. Потиснути руку кожному.
Блок 3. Ведуча (19:04 - 19: 47) Спокійна музика	Після довгої дороги, сповненої напруги та невідомості, перші хвилини у відносній безпеці можуть відчуватись нереальними. Людина ще тілом перебуває "там", у страху, у втечі, а навколо вже інше повітря, інші обличчя, інші звуки. Інколи важко повірити, що найстрашніше вже позаду — свідомість не встигає одразу прийняти нову реальність. Артем поділився, куди саме він прибув після виїзду з окупації та що відчув у той момент. Які думки промайнули першими, коли він нарешті опинився в місці, де не треба було ховатись і прислухатися до кожного звуку.

СХ (19:47 - 20:34) (20:35 - 21:06) Спокійна музика	Відразу після окупації я виїхав до міста Запоріжжя, яке я вже казав, адже я там навчаюсь. Перша моя думка, коли я опинився в безпечному місці, це як-то допомагати армії і піти в ЗСУ. Я ходив піти, двічі ходив до військкомату в Запоріжжі, мені відмовили, сказали, що я занадто молодий. Я виїхав 21 числа, 21 число я виїхав. 22 число я вже пішов до військкомату. Пам'ятаю ще одну історію. Ми коли виїхали, ми пішли в АТБ. Для нас АТБ це було теж неймовірне здивування, адже не бачили півроку його. І я, як зараз пам'ятаю, купив квас, печиво якесь і положив до кошику до Збройних Сил України. Це було АТБ на космосі, район космосу. І там я поклав. Думав купити собі, але коли побачив, що є для Збройних Сил України, поставив туди.
	Мене неймовірно класно зустріли у новому місці. Це було в епіцентрі в Запоріжжі, біля епіцентру. Там стояли, чекали нас волонтери, вони нас підтримували морально, фізично. Дякували нам, що ми виїхали, обіймали нас. Волонтери допомогли мені одну ніч переночувати, тому що я вже приїхав підвечір і в гуртожиток я вже не міг поїхати, адже домовився на наступний день. Волонтери відправили мене до прихистку переселенців, я переночував там одну ніч, мене нагадували, дали вечерю, сніданок, потім безкоштовно відвезли до вокзалу, мені було поруч, і я так приїхав, все це було безкоштовно.
Ведуча (21:07 - 21:38) Спокійна музика	Переїзд у безпечне місце — це лише початок нового шляху, який часто виявляється не менш складним, ніж той, що залишився позаду. Замість полегшення може прийти спустошення: тіло наче в безпеці, але свідомість ще живе у пережитому, не дозволяючи розслабитися. А реальність навколо — нова, незнайома, до болю інша.
СХ (21:39 - 22:03) (22:04 - 22:28) Спокійна музика	Найскладнішим було це хвилювання за своїх родичів, за свою родину, адже я виїхав саме перший і вони залишилися в окупації. А тоді обстріли ще гірше стали, і я бачив кадри, як ворожі снаряди попадають в наші будинки, які я знав, в наші вулиці. І мені було дуже страшно за своїх батьків, за свого братика. Для мене це було неймовірно складно. А щодо мене, мені не було складно у новому місті, азі Запоріжжя я прекрасно знав, я там весь перший семестр першого курсу віднавчався, тому я був дуже радий бачити своїх людей, своїх викладачів, своїх одногрупників
	Ми гуляли з одногрупниками. Я дуже вдячний їм за те, що вони мене також підтримали, звали мене гуляти. Ми дуже гарно проводили час. Це було неймовірно. Це також один із найкращих спогадів у моїй історії під час Великої війни.
Ведуча (22:29 - 22:58) Спокійна музика	Часом відновлення починається з простих, але важливих кроків — спроб знову тримати ритм життя, повернути собі відчуття стабільності. Для когось це означає знову сісти за навчання, для когось — знайти справу, яка наповнює сенсом. Такі моменти не просто про зайнятість, а про повернення до себе, до мрій і можливостей, які, здавалося, втрачено назавжди.
СХ (22:58 - 23:54) Спокійна музика	Я навчався, продовжував навчатися дистанційно. У жовтні 2022 року, коли дуже часті обстріли в Запоріжжі стали, я зі своєю дівчиною поїхав до Закарпаття. Там ми пробули невеликий час через складні умови, люди дуже погано до нас ставили. Насправді скажу, вони вважали, що місто Берегово – це Угорщина. Потім ми поїхали до Камінського, посиділи там і вже два роки, більше двох років ми знаходимося у Дніпрі. Зараз я поєдную своє навчання і з роботою працюю я, слава Богу, за своїм фахом. Це журналіст на телеканалі Дніпро ТВ. Я їздив в гарячі точки, це Донецька область, це 10 кілометрів від окупантів, це Нікополь через річку, яка там залишається ворог, тобто в Енергодарі. Я дуже часто катаюся на місця ворожих ударів у нас по Дніпру. І

	дивитися на ці всі обличчя дуже складно. Це, напевно, найскладніше у мене роботі — це спілкуватися з людьми, які втратили домівки, і найбільше родичів своїх, знайомих.
Ведуча (23:54 - 24:37) Спокійна музика яка плавно переходить в пісню Kyle Alessandro «Lighter»	Музика, як і людина, змінюється з досвідом. Пісні, які колись здавались легкими й безтурботними, можуть уже не відгукуватися зовсім. Натомість з'являються нові композиції — глибші, емоційно точніші, ті, що торкаються саме твого болю, досвіду, внутрішнього руху. Переїзд і проживання втрати часто відкривають двері до зовсім іншого музичного світу. Артем поділився, як трансформувалося його сприйняття музики після всього пережитого. Як поціновувач Євробачення, він зазначив, що кожного року знаходить для себе щось нове та особливе. Наразі його надихає пісня норвезького представника цьогорічного конкурсу — Kyle Alessandro з композицією «Lighter»
СХ (24:38 - 24:57) (24:58 - 25:17) На фоні пісня Kyle Alessandro «Lighter». Після слів сх дати більше гучність	До музики після переїзду нічого у мене не змінилось. Вона як відігравала важливу роль у моєму житті, так і відіграє. Нові пісні? Ну, скажу так, я фанат Євробачення, тому для мене кожного року є нові пісні.
	Нові пісні, які асоціюються з новим життям, це пісні з Євробачення. Або ті, які для мене тільки зустрілися. Вони надихають мене рухатись далі, працювати і вірити в найкраще.
Ведуча (25:17 - 25:48) Спокійна музика	У складні періоди життя підтримка близьких часто стає тією силою, яка допомагає не зупинятися і знаходити сили рухатися вперед. Маленькі звички, щоденні ритуали або просто відчуття причетності до родини і друзів можуть стати опорою, яка тримає у найважчі моменти. Це не завжди помітно одразу, але з часом саме ці моменти і стають найціннішими.
СХ (25:48 - 26:07) Спокійна музика	Моя родина допомагає мені йти далі, мої батьки, які зараз в Німеччині, моя дружина. Разом всі ми підтримуємо один одного і намагаємося звикати до того, що відбувається в країні. Звісно, що це складно, але ми працюємо, ми живемо зі світлими майбутнім і віримо в Збройні Сили України.
Блок 4. Ведуча (26:07 - 26:49) Спокійна музика	Коли позаду — досвід втрати дому, небезпеки та вимушеного переїзду, майбутнє здається чимось крихким і непевним. Але навіть у такій реальності думки про завтрашній день залишаються — вони можуть змінювати форму, обростати новими сенсами, але ніколи не зникають повністю. Артем поділився своїм баченням майбутнього — тим, яким він уявляє своє життя після всього пережитого. Чи хоче повернутися додому, коли з'явиться така можливість, і що для нього тепер означає "дім" — не лише як місце, а як відчуття, яке хочеться повернути.
СХ (26:49 - 27:26) Спокійна музика	Свій майбутній я уявляю у своїй роботі, у роботі журналіста. Адже я не хочу покидати цю професію, вона мені довподобує, вона приносить мені тільки задоволення. Але я би дуже хотів, щоб мав змогу рухатися далі, наприклад, на національні телеканали нашої країни. Рада, Інтер, 1+,1 і так далі. Звісно, я би дуже хотів повернутися додому, але на даному це неможливо. Я не знаю, наскільки це буде можливо наступні 10-15 років, адже я вважаю, якщо все ж таки наші хлопці звільнять нову каховку, то тоді ще буде небезпечно туди переїжджати, повертатись, так як вона буде дуже сильно замінована. Ну і, звісно, вона буде під постійним обстрілом, як всі інші міста, які де окупували наші Збройні Сили України.
Ведуча (27:26 - 27:46)	Після втрати рідного дому питання «де я тепер?» набуває особливої ваги.

Спокійна музика	Артем ось уже два роки мешкає в Дніпрі. Він поділився своїми відчуттями щодо нового життя: чи встиг прикипіти душею до цього міста, чи все ще сприймає його як прихисток, а не дім.
СХ (27:47 - 28:02)	Дніпро я сприймаю як дім, адже вже мешкаю тут два роки. Дніпро подарував мені дуже багато неймовірних емоцій, подарував мені роботу, друзів. Дніпро для мене буде назавжди у серці, як то кажуть. Звісно, хочеться рухатись далі, але історія в моєму житті – це окрема стрінка для Дніпра.
Ведуча (28:03 - 28:27) Спокійна музика	Пережитий досвід здатен не просто змінити людину — він може перевизначити її мрії, цілі та сам погляд на життя. Те, що раніше здавалося важливим, відходить на другий план, а натомість з'являється нове — глибоке, особисте, обґрунтоване болем, надією і виживанням. У такі моменти починаєш по-іншому цінувати час, вибір і навіть тишу.
СХ (28:27 - 28:53) (28:53 - 29:13) Спокійна музика	Мрії мої майже не змінилися. Я, як мріяв до початку повномасштабного вторгнення, стати журналістом, я став. Так і зараз працюю. Єдина моя мрія, це, звісно, щоб завершилась війна, аби більше не стріляло, не гинули люди, не руйнувалися будинки. Звісно, дуже хочеться, аби вся нєчість, яка зараз на території України, покинула її. Цьому дуже сильно допомагає наша армія, наші Збройні Сили України.
	Якби я мав змогу звернутися до себе, коли би виїжджав з окупації, я б нічого собі не сказав. Я б собі махнув і зрозумів, що треба робити так, як я робив весь цей час. Я про що не жалкую.
Ведуча (29:14 - 30:06) Спокійна музика повільно переходить у пісню *New Day Will Rise* та грає до кінця	Наприкінці нашої розмови ми повернулися до музики — тієї, яка здатна говорити замість нас, коли не вистачає слів. У кожного є пісня, яка влучає прямо в серце, бо резонує з особистою історією або колективним досвідом. Особливо в часи випробувань така пісня може стати ніби промінцем — нагадуванням, що за темрявою завжди приходить світло. Артем поділився композицією, яка зараз особливо відгукується йому — це пісня *New Day Will Rise* у виконанні Юваль Рафаель, представниці Ізраїлю на цьогорічному Євробаченні. У ній звучить надія, що після найтемніших часів неодмінно настане новий день. І в цьому посилі — багато про Україну, про всіх нас і про віру в те, що світло все ж повернеться. Дякуємо Артему за розповідь і бажаємо подальшого успіху у його кар'єрі та житті!
Відбивка (30:07 - 31:18)	

ДОДАТОК Б

Список матеріалів портфоліо

Інтернет-матеріали:

1. Чим мотивують себе люди з інвалідністю та як досягають успіху: Інтерв'ю з першокурсницею Єлизаветою Нечипуренко. Незалежний молодіжний портал Пороги, 22.11.2021. URL : https://surl.li/zoaqgq

2. 10 корейський дорам в українському дубляжі та субтитрах: які та де їх можна подивитись? UNIVERSE молодіжне радіо, 21.06.2022. URL : https://universe.zp.ua/10-korejskij-doram-v-ukrainskomu-dubl/

3. Радіо під час війни. Незалежне молодіжне радіо UNIVERSE, 05.12.2022. URL : https://universe.zp.ua/radio-pid-chas-vijni/

4. Україна мовою мистецтва. Микола Вінграновський. Незалежний молодіжний портал «Пороги», лютий 2023. URL : https://surl.li/wivmni

5. Україна мовою мистецтва. Алла Горська. Незалежний молодіжний портал «Пороги», лютий 2023. URL : https://porogy.zp.ua/2023/02/ukrayina-movoyu-mystetstva-alla-gorska/

6. Нормалізація насильства в масовій культурі. UNIVERSE молодіжне радіо, 13.03.2023. URL: https://universe.zp.ua/normalizacija-nasilstva-v-masovij-kulturi

7. Землетруси: що робити у разі небезпеки? UNIVERSE молодіжне радіо, 20.03.2023. URL: https://universe.zp.ua/zemletrusi-shho-robiti-u-razi-nebezpeki/

8. Що таке прокрастинація і чи потрібно з нею боротися? UNIVERSE молодіжне радіо, 03.04.2023. URL: https://universe.zp.ua/shho-take-prokrastinacija-i-chi-potribno-z-neju-borotisja/

9. Двері в інші світи, ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НСЖУ, 26.06.2023. URL: https://surl.li/esoqpy

10. Моя мама ─ відлуння краси й добра у світі, ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НСЖУ, 24.06.2023. URL: https://surl.li/epmtck

11. Єлизавета Нечипуренко: «Інвалідність – це не кайдани!», ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НСЖУ, 10.06.2023. URL: Єлизавета Нечипуренко: «Інвалідність – це не кайдани!» (nsju.zp.ua)

12. Кроки до справедливості: фіксація воєнних злочинів росії, ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НСЖУ, 19.06.2023. URL: https://surl.li/iktogi

13. "Навіщо вони такі красіві треба?" Як КП "Муніципальна варта" зловживає бюджетними грошима - Небайдуже слово, 18.11.2024. URL: https://surl.li/kqftjt

14. Анастасія Багаліка: "Війна змінює всі контексти…" - Небайдуже слово, 11.11.2024. URL: https://surl.li/oadcgw

15. Від тиші до крику: як розпізнати форми домашнього насильства і куди звертатися за допомогою? - Небайдуже слово, 22.10.2024. URL: https://salo.li/9eD3C20

Радіоматеріали:

1. Програма: Women's voices: Аретта Франклінг - Soundcloud, 03.05.2024. URL: https://soundcloud.com/femcast/womens-voices

2. Подкаст: Сестри по зброї - Soundcloud, 06.05.2024. URL: https://soundcloud.com/femcast/podkast-sestri-po-zbr

3. Подкаст: Women's voices: Софія Сидоренко - Soundcloud, 15.04.2025. URL: https://soundcloud.com/femcast/d38782ba-c1ed-49db-b973-7b8e72831257

Телевізійні матеріали:

1. 1021 день | Що відбувається у прифронтовому Запоріжжі? | Новини - RADIO NA DOTYK, 10.12.2024. URL: https://surl.lu/mtjdro

Соціальні мережі:

1. Фоторепортаж з Дня журналіста у Запорізькому ЦЖС. Центр журналістської солідарності Запоріжжя - Фейсбук, 07.06.2023. URL: https://surl.li/cnbpzm

2. Зустріч представників НСЖУ з керівниками Міжнародної та Європейської федерації журналістів, Центр журналістської солідарності Запоріжжя - Фейсбук, 08.06.2023. URL: https://surli.cc/ozpmah

3. Відео про майстер-клас "Малювання кавою", Центр журналістської солідарності Запоріжжя -
Фейсбук, 15.06.2023. URL: https://www.facebook.com/watch/?v=1004233213902901&ref=sharing

4. Кроки до справедливості: фіксація воєнних злочинів росії, Центр журналістської солідарності Запоріжжя - Фейсбук,19.06.2023. URL: https://surl.lu/kowefk

5. Shorts: Відмовив у співпраці: як окупанти залякували голову громади - Радіо на дотик, Ютуб, 25.11.2024. URL: https://youtube.com/shorts/DHTwZqJltkc?si=BaRh9NHyLf44NUHi

6. Shorts: 9 місяців окупації очима священника | Мелітополь - Радіо на дотик, Ютуб, 27.11.2024. URL: https://youtube.com/shorts/acKzwW3fpy4?si=xPz-CFE4BAiEmGuC

Instagram:

1. "Її просто здали в полон" 04.06.2024 URL: https://www.instagram.com/reel/C7zNdYkPbD6/?igsh=MTJiNG9xa2wyNW5mOQ%3D%3D

2. "Повернути українських дітей з депортації: на чиєму боці Катар і яка відповідальність України?" 13.06.2024 URL: https://www.instagram.com/p/C8Jo5rNtX1Z/?img_index=1

3. Reels: Перший герой нашої рубрики «ОкупацІя» - Станіслав Захаревич, голова Софіївської громади, Бердянського району - Радіо на дотик, Інстаграм, 29.11.2024. URL: https://surl.li/kqqqmh

4. Reels: Я священник, що я можу зробити? - Радіо на дотик, Інстаграм, 29.11.2024. URL: https://surl.li/cbsial

Telegram:

3. "32% українців, які рятуються від війни за кордоном, планують повертатися додому" 06.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1282

4. "Гуманітарний хаб для переселенців з Херсонщини запрацював у Миколаєві" 06.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1283

5. "У Німеччині розшукують дев'ятирічну українку, яка зникла дорогою до школи" 07.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1286

6. "Із семи населених пунктів Донеччини евакуюють дітей" 07.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1288

7. "Родини полонених і зниклих безвісти отримуватимуть сповіщення від Координаційного штабу через «Дію»" 10.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1294

8. "Внутрішні переселенці можуть скористатися послугою «муніципальна няня»" 12.06.2024 URL: https://t.me/tyiak_ua/1304

Творчий доробок:

1. Епізод перший, подкаст «Втрачені мелодії - знайдені історії», Spotify, 25.04.2025, URL: https://open.spotify.com/episode/4W6sdj75HviLQYbgFjBlZA?si=NlVAigMNSwi7dy0-g9g0KQ

2. Епізод перший, подкаст «Втрачені мелодії - знайдені історії», Soundcloud, 25.04.2025, URL: https://salo.li/e6b1354

3. Епізод другий, подкаст «Втрачені мелодії - знайдені історії», Spotify, 13.05.2025, URL: https://open.spotify.com/episode/2kio1yTrLfIueYIIMfaMb8?si=mAvhEuLDRDS94QtZr0JCvQ

4. Епізод другий, подкаст «Втрачені мелодії - знайдені історії», Soundcloud, 13.05.2025, URL: https://soundcloud.com/lmelodiesfstories/epzod-drugiy

ДОДАТОК В
ПРОФЕСІЙНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ, СЕРТИФІКАТИ, НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Заставенко А. Нетравматична комунікація в текстах про внутрішньо переміщених осіб. *Журналістика миру під час війни: потенціал і можливості* : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [відповідальний редактор В. А. Ковпак]. Запоріжжя : ЗНУ, факультет журналістики, 2024. 328 с.

Анжеліка Заставенко

студентка 4 курсу факультету журналістики,

Наук.керівник: Юлія Любченко, к.соц.ком., доцент

НЕТРАВМАТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ В ТЕКСТАХ ПРО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

У сучасних умовах війни особливого значення набуває нетравматична комунікація, яка враховує психологічний стан аудиторії, у тому числі найбільш вразливих груп, як-от внутрішньо переміщені особи (ВПО). Із зростанням кількості людей, які постраждали від бойових дій та змушені були залишити свої домівки, зростає і потреба у створенні безпечного медійного простору, де ці люди зможуть знайти підтримку або допомогу. Перед журналістикою в умовах війни з'явились виклики передавати реальні події, не завдаючи зайвого психологічного тиску на аудиторію та не травмуючи людей, які й так опинилися в кризовій ситуації. Саме тому дослідження чутливої журналістики й формування нетравматичної комунікації є надзвичайно актуальними для українських ЗМІ, які прагнуть дотримуватися етичних стандартів та відповідально працювати з інформацією в умовах воєнного конфлікту.

Дослідженням теми чутливої журналістики, а особливо роботи з мовою ворожнечі щодо внутрішньо переміщених осіб займалися науковці: С. Авраменко, А. Крикун, Е. Ларіна, Ю. Любченко, Я. Пилинський, Ю. Подаєнко, Г. Прищепа, О. Сухомлин, О. Тараненко, Л. Юдко, Ю. Юріна, Г. Яворська та ін.

Мета розвідки – проаналізувати прояви травматичної комунікації у текстах українських ЗМІ щодо внутрішньо переміщених осіб. Для дослідження ми промоніторили матеріалу із сайту «Суспільне. Новини» у період з вересня по жовтень 2024 року.

Чутлива журналістика – це підхід, що базується на глибокому усвідомленні того, як інформаційні повідомлення можуть впливати на людей із різним життєвим досвідом. У матеріалах, створених у такому стилі, особлива увага приділяється історіям людей, їхнім почуттям і досвіду, зберігаючи повагу до гідності та прав кожного. Чутлива журналістика передбачає відмову від стереотипів і непотрібних узагальнень. Вона спрямована на зменшення дистанції між журналістом і тими, про кого йдеться, створюючи відкритий та діалогічний простір для обміну думками. Такий підхід також допомагає читачам краще зрозуміти складні питання та усвідомити, як ці питання впливають на різні соціальні групи [2]. Для формування чіткого розуміння роботи з чутливими темами в журналістиці необхідно детально розглянути особливості, тлумачення та методи застосування таких підходів.

Зокрема, укладачі словника-довідника термінів і понять конфліктно-чутливої журналістики Н. Виговська, Ю. Любченко, К. Сіріньок-Долгарьова визначають термін «конфліктно-чутлива журналістика» як журналістську діяльність, що, дотримуючись професійних стандартів, об'єктивно та без упередженості висвітлює події та процеси, пов'язані з конфліктом [3, с.41].

В контексті нашого дослідження також варто зауважити, що вже на рівні термінології відбувається стигматизація ВПО, тому варто розрізняти категорії: «внутрішньо переміщені особи», «біженці», «мігранти», «шукачів притулку». Якщо ВПО – це люди, які, рятуючись від небезпеки, залишились на території рідної країни [3, с.17], то біженці отримують тимчасовий притулок в інших країнах [4, с. 41], мігранти переїжджають до іншої країни на тривалий період [4, с.46], а шукачі притулку звертаються по захист, який держава пропонує громадянам іншої країни або особам без громадянства [4, с. 51].

Отже, на рівні термінології важливо розуміти, як лексика, що використовується в медіа та суспільстві, може впливати на сприйняття цих груп. У цьому контексті варто згадати про мову ворожнечі. А.Вебер зазначає, що не має загальноприйнятого визначення і на законодавчому рівні формується в кожній державі індивідуально. Комітет міністрів Ради Європи пропонує трактувати мову ворожнечі як будь-які форми висловлювань, які сприяють поширенню, розпалюванню, підтримці або виправданню расової ненависті, ксенофобії, антисемітизму та інших видів ненависті, що ґрунтуються на нетерпимості. Це включає прояви агресивного націоналізму, етноцентризму, дискримінацію меншин і ворожі настрої щодо них, а також стосовно іммігрантів та осіб, які мають іммігрантське походження [1, с.8].

З огляду на наведені визначення, стає очевидним, що мова ворожнечі, яка поширює нетерпимість та упередження, є суттєвою проблемою в сучасному інформаційному просторі. Особливо гостро вона проявляється в інтернеті, де завдяки швидкому обміну інформацією ворожі висловлювання швидко розповсюджуються і часто залишаються неконтрольованими. Стереотипи та упереджені судження щодо внутрішньо переміщених осіб можуть з'являтися у заголовках, коментарях та соціальних мережах, що ще більше ускладнює інтеграцію людей та посилює соціальну ізоляцію.

Загалом на сайті «Суспільне.Новини» в період з 1 вересня по 26 жовтня ми виявили 69 матеріалів, які стосуються теми ВПО, переселенців та біженців. Аналізуючи кожен із матеріалів, ми не виявили суттєвих порушень етичних норм. Проте було відзначено певну особливість: на сайті «Суспільне.Новини» журналісти намагаються уникати використання специфічної термінології, тому з усіх можливих варіантів найчастіше вживаються слова «переселенець» та «ВПО». Оскільки термін «переселенець» має радше нейтральне значення як узагальнене поняття, суттєвих порушень етичних норм зафіксовано не було. Серед 39 матеріалів за вересень було написано 29 матеріалів, які у своєму заголовку мали слова: «переселенці», «переселенка», «переселенець». Слово «біженці» було у заголовках 2 матеріалів, а слово «ВПО» – 8.

У заголовках 4 матеріалів ми виявили випадки використання некоректних формулювань. Так, матеріал від 13 вересня має заголовок «Переїхала до Харкова та оформила статус ВПО: судитимуть жительку Куп'янщини, яка співпрацювала з окупантами – СБУ» (http://surl.li/psjlkz). Включення інформації про статус внутрішньо переміщеної особи на початку заголовка може створити враження, що саме це є ключовим аспектом новини, хоча насправді основна тема стосується співпраці жінки з окупантами, також така увага до статусу жінки може призвести до встановлення аудиторією некоректних причинно-наслідкових зв'язків. Матеріал від 15 вересня «Внаслідок обстрілу Харківщини загинула переселенка з Луганщини, ще одна поранена» (URL: http://surl.li/minxci) має у заголовку вираз «загинула переселенка», що на нашу думку може створити певне негативне забарвлення. Слово «переселенка» в контексті смерті може викликати асоціації з вразливістю чи жорстокістю ситуації. У матеріалі від 17 вересня «Продовження історії Миколки: як живе черкаський хлопчик-відмовник у новій родині» (URL: http://surl.li/cpdddw) вислів «черкаський хлопчик-відмовник» звучить некоректно, оскільки слово «відмовник» може нести негативне забарвлення. У самому матеріалі суттєвих порушень виявлено не було. У наступному матеріалі Суспільного від 17 вересня «Незрячі переселенці з Херсонщини роблять масаж у Хмельницькому» (URL: http://surl.li/jrzygl) заголовок може викликати плутанину в читачів, адже не одразу пояснює суть новини.

У жовтні на сайті Суспільне.Новини вийшло 30 матеріалів, які стосуються внутрішньо переміщених осіб. Слова «переселенці», «переселенка», «переселенець» зустрічаються в 16

матеріалах, а «ВПО» – в 14 повідомленнях. Матеріал від 20 жовтня «Жителька Балаклії зареєструвалася з синами як ВПО й отримала 184 тис. грн: чому їй довелося повернути гроші» (http://surl.li/pacdpr) використовує термін «внутрішньо переміщена особа» коректно, проте контекст може створити враження, що цей статус автоматично асоціюється з шахрайством. Це може негативно вплинути на сприйняття інших людей зі статусом внутрішньо переміщених осіб.

Отже, в цілому журналісти «Суспільне.Новини» коректно використовують термінологію та дотримуються етичних стандартів. Однак виявлено заголовки, які можуть викликати негативні асоціації або неоднозначне сприйняття. Зазвичай це пов'язано з надмірною увагою журналістів до статусу героїв публікацій. Статуси людини не повинні асоціюватись зі зловживаннями, тому варто ще й уточнювати контекст, щоб уникнути негативного сприйняття та стереотипізації.

Список використаних джерел

1. Вебер А. Навчальний посібник з проблематики «мови ненависті». URL: https://issuu.com/irf_ua/docs/rol-2010-12-20_7 (дата звернення 25.04.2024).

2. Долаючи бар'єри: Роль ЗМІ у висвітленні конфліктно-чутливих тем. Спеціальний звіт / ред. Д. Дуцик. Київ: ГО «Детектор Медіа», 2016. 48 с. URL: special_report_overcoming_barriers_media_in_covering_conflict□sensitive_issues_ukr.pdf (дата звернення 25.10.2024).

3. Конфліктно-чутлива журналістика : короткий словник-довідник термінів і понять / уклад. Н. Виговська, Ю. Любченко, К. Сіріньок-Долгарьова. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 94 с. URL: http://surl.li/wcwqxo (дата звернення: 25.10.2024).

4. Міжнародний центр із розвитку міграційної політики. Висвітлення питань міграції. Посібник для журналістів : посібник. Відень, 2020. 194 с. URL: UA_Momenta%20Handbook.pdf (дата звернення 25.10.2024).

Запорізький національний університет

Сертифікат

Co-funded by the European Union

Erasmus+ Jean Monnet Module "Peace and Solution Journalism for European Integration of Ukraine during War and Post-war Times". Project No. 101127365 — EUROPEACE — ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

JD DEPARTMENT OF JOURNALISM

SOLUTION JOURNALISM EUROPEACE

Сертифікат про участь

Анжеліка Заставенко

взяла участь

у Міжнародній науково-практичній конференції

«Журналістика миру під час війни: потенціал і можливості»

декан факультету журналістики Запорізького національного університету Віктор Костюк

14 листопада 2024 року

ПЛАТФОРМА СТУДЕНТСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

TRUTHFUL REPORTING

СЕРТИФІКАТ

ЗА ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ

«ТЕХНІКА УСНОГО МОВЛЕННЯ В ЕФІРНИХ ЗМІ»

Анжеліка Заставенко

Сертифікат за успішне проходження курсу (14 академ. годин) в період з 11.11. – 23.12.2023 року.

Вікторія Гуменюк
Голова ГО

«ПЛАТФОРМА СТУДЕНТСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Наталія Малиновська
Лекторка

АСОЦІАЦІЯ З МІЖНАРОДНИХ ПИТАНЬ, ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА

СЕРТИФІКАТ

Анжеліка Заставенко

пройшла / пройшов воркшоп **«Конструктивна журналістика: як створювати журналістські матеріали, які допомагають людям»** у межах міжнародного проєкту «Інноваційні підходи до наукової та журналістської практики» (1 кредит, 30 годин).

26—27 вересня 2024 року, м. Львів

ВІКТОР ПІЧУГІН
журналіст, тренер

checkregion-ua.info AMO.CZ TRANSITION CZECH AID КЖЕ

Запорізький національний університет

Сертифікат

Co-funded by the European Union

Erasmus+ Jean Monnet Module "Peace and Solution Journalism for European Integration of Ukraine during War and Post-war Times". Project No. 101127365 — EUROPEACE — ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

ЗНУ

JD DEPARTMENT OF JOURNALISM

SOLUTION JOURNALISM EUROPEACE

Сертифікат засвідчує, що

Анжеліка Заставенко

*стала переможцем Всеукраїнського конкурсу молодих журналістів «**Журналістика рішень під час війни: європейський досвід — українські практики**»*

у номінації «Відео/аудіо матеріал»

декан факультету журналістики Запорізького національного університету Віктор Костюк

15 листопада 2024 року

Декларація
академічної доброчесності
здобувачки ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Заставенко Анжеліка Павлівна, студентка 4 курсу, денної форми навчання, факультету журналістика, спеціальність С7 журналістика, адреса електронної пошти zastavenkoangelika@gmail.com

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Етика проведення інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ студентка Заставенко А. П.

Дата_____ Підпис_____ наукова керівниця Любченко Ю. В.

ABSTRACT

The topic of this bachelor's thesis is the ethics of conducting interviews with internally displaced persons. The object of the study is interviews with internally displaced persons as a method of collecting information.

The subject of the study is the ethics of communication with internally displaced persons as a sensitive category of the population.

The main goal is to study the ethical principles and peculiarities of conducting interviews with sensitive categories to create an audio podcast about internally displaced persons

This led to the following tasks:

– analyze the methods of preparing and conducting interviews in audio format;

– to summarize the moral and ethical aspects of conducting interviews with internally displaced persons in the context of sensitive journalism;

– work out the recommendations of the CJE on creating materials on sensitive topics;

– create an audio podcast about internally displaced persons

The theoretical part of the study examines audio interviews on particularly sensitive topics, particularly in the context of conflict-sensitive journalism. First, audio interviews are analyzed as a genre and a method of gathering information. Particular attention is paid to interviews on particularly sensitive topics and the ethical aspects of their conduct.

In the creative part, the podcast “Lost Melodies - Found Stories” consists of three episodes, lasting 20-35+ minutes, created from December 2024 to June 2025. Each episode features the stories of internally displaced persons intertwined with music that has a special meaning for them. The format combines storytelling, interviews, and sound design, where sounds and melodies enhance the emotional atmosphere.

Keywords: interview, communication, podcast, storytelling, sensitive journalism, conflict-sensitive topic, journalistic ethics, professional standards.